

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पाचवे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक ०५ डिसेंबर, २०१६ / अग्रहायण १४, १९३८ (शके)

(१) आदिवासी विकास मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) उद्योग व खनिकर्म मंत्री		
(३) ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा,
राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री		
(४) सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य मंत्री		
(५) सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ७२

मुंबईतील मानखुर्द येथील 'द चिल्ड्रन्स एंड सोसायटी'
या बालगृहात झालेले मृत्यू

- (१) * २३५४९ श्री.किरण पावसकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मुंबईच्या पूर्व उपनगरातील मानखुर्द येथील 'द चिल्ड्रन्स एंड सोसायटी' या बालगृहात ऑगस्ट-सप्टेंबर या २ महिन्यांच्या कालावधीत १ महिलेसह इतर ५ मतीमंद मुलांचा मृत्यू झाल्याची बाब माहे सप्टेंबर-ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) सदरहू बालगृहात २८५ मुले व १२५ मुलींचा समावेश असून मुली व मुलांच्या निवासाच्या जागेत पाणी गळती, अस्वच्छ स्वच्छतागृहे, अपुरा औषधोपचार व बालगृहातील गैरकारभारामुळे या मुलांचा मृत्यू झाल्याची शक्यता व्यक्त करण्यात आली असून याप्रकरणी चौकशी करण्यात यावी अशा आशयाचे निवेदन येथील कर्मचारी संघटनेचे अध्यक्ष यांनी मा.मुख्यमंत्री व मा.महिला व बाल विकास मंत्री यांच्याकडे माहे ऑक्टोबर, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) तसेच सदर घटनेनंतर बालगृहास मा.उपसभापती, विधानपरिषद यांचेसह अन्य लोकप्रतिनिधींनी प्रत्यक्ष भेट दिली, हे खरे आहे काय,
- (४) मा.मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली व मा.महिला बालविकास मंत्री उपाध्यक्ष असलेली गव्हर्निंग कमिटी नियुक्ती केली असताना मागील वर्षापासून (२०१५ पासून) या बालगृहाचा कारभार चालविण्यासाठी यंत्रणाच स्थापन करण्यात आलेली नाही, हे खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुसार कोणती कारवाई करण्यात आली तसेच चिल्ड्रन्स होम या संस्थेच्या अखत्यारीत मुंबईतील अन्य आठ बालगृहांबाबत चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या विविध रुग्णालयांमध्ये उपचारासाठी दाखल असतांना १ महिलेसह इतर ५ मतीमंद मुलांचा मृत्यू झालेला आहे.

(२) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, मुंबई उपनगर यांनी पाठविलेल्या मृत्यूबाबतच्या अहवालाप्रमाणे चौकशी करण्याकरीता आयुक्त, अपंग कल्याण, पुणे यांनी आयुक्तालयातील अधिकाऱ्यांची चौकशी समिती नेमली आहे.

(३) होय.

(४) हे खरे नाही.

(५) या प्रकरणाची सखोल चौकशी करण्यासाठी आयुक्त, अपंग कल्याण, पुणे यांनी आयुक्तालयातील अधिकाऱ्यांची चौकशी समिती नेमली असून सदर समितीमार्फत चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

महात्मा फुले जन आरोग्य योजनेंतर्गत देण्यात येणाऱ्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समाजभूषण पुरस्कारासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

- (२) * २४८३२ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्य शासनाच्या सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या महात्मा फुले जन आरोग्य योजनेंतर्गत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समाजभूषण पुरस्कार देण्याची घोषणा मा.मुख्यमंत्री यांनी दिनांक १८ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास केली असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने राज्यात सामाजिक परिवर्तनाचे काम करणाऱ्या समाजभूषण पुरस्कार प्राप्त सेवाभावी संस्थांची नावे जाहीर केल्यानुसार निधी उपलब्ध करून किती व्यक्तींना त्याचा लाभ दिला आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर समाजभूषण पुरस्कार प्राप्त व्यक्तींना महात्मा फुले जन आरोग्य योजनेचा लाभ देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील अनुदानित आश्रमशाळांना देण्यात येणाऱ्या
परिरक्षण-भोजन अनुदानात वाढ करण्याबाबत**

(३) * २३५०८ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक २००४९ ला दिनांक २२ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनुदानित आश्रमशाळांना देण्यात येणाऱ्या परिरक्षण-भोजन अनुदानात वाढ करण्यासाठी शासन निर्णय दिनांक १ मार्च, २०१६ अन्वये मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली अभ्यास गट स्थापन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापित अभ्यासगटाने महागाई निर्देशंकानुसार व प्रत्यक्ष खर्चावर आधारित परिरक्षण-भोजन अनुदानात वाढ करण्याच्या अनुषंगाने कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, सदरहु निर्णयाचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे व प्रत्यक्ष खर्चावर आधारित वाढीव अनुदान केव्हापासून वितरित होणे अपेक्षित आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) होय.

(२), (३) व (४) परिपोषण अनुदानात वाढ करण्याची बाब विचाराधीन आहे.

**सामाजिक न्याय विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या हलगर्जीपणामुळे
शिष्यवृत्तीची रक्कम शिल्लक राहिल्याबाबत**

(४) * २४३९१ आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.रामहरी रुपनवर : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६०९६ ला दिनांक १७ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीची रक्कम १५ मार्च पूर्वी मिळाली पाहिजे असे वित्त विभागाचे आदेश असतानाही सामाजिक न्याय विभागातील काही अधिकाऱ्यांच्या हलगर्जीपणामुळे शिष्यवृत्तीची रुपये ७५० कोटी इतकी रक्कम विभागाकडे शिल्लक राहिली असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाच्या आदेशानुसार वित्त विभागाने तयार केलेल्या चौकशीच्या अहवालात सामाजिक न्याय विभागाच्या अधिका-यांवरही ठपका ठेवण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व तदनुषंगाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) हे खरे नाही.

(२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात तसेच नागपूर शहरात महावितरण व एस.एन.डी.एल. कंपनीच्या
ग्राहकांना जादा दराने देयके अदा करावी लागत असल्याबाबत**

(५) * २५४७९ श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात तसेच नागपूर शहरात महावितरण व एस.एन.डी.एल. ने विद्युत मीटर रिडींग व बिलींग करीता खाजगी कंपनी वा संस्थेस कंत्राट दिलेले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नियमानुसार प्रत्येक महिन्याच्या एका निश्चित तारखेला ग्राहकांचे विद्युत मीटर रिडींग घेणे व त्यानुसार बिल देणे आवश्यक असताना सदर कंपनी निश्चित तारीख उलटून गेल्यानंतर दोन ते चार दिवसांच्या फरकाने विद्युत मीटरचे रिडींग घेतात, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मीटर रिडींग निश्चित तारखेला न घेता विलंबाने घेतल्यामुळे घरगुती ग्राहकांना महावितरणाने प्रति महिन्याकरीता दिलेल्या प्रती युनिट दरापेक्षा जास्त दराने देयक अदा करावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) काही कारणास्तव मीटर रिडींग विलंबाने झाले तर, प्रथमतः ग्राहकाचे प्रति महिना वीज युनिट काढून त्यावर दर संरचनेप्रमाणे वीज दर आकारला जातो. सध्या महावितरण प्रणालीमध्ये प्रत्यक्ष मीटर वाचन तारखा उपलब्ध नाहीत. महावितरणच्या वीज देयकावर छापलेली मीटर वाचन तारीख ही पूर्वनियोजित असते.

(४) महावितरणमार्फत सर्व परिमंडळामध्ये मोबाईल ॲपद्वारे मीटरवाचन सुरु केले आहे. यामुळे ग्राहकाच्या मीटरवाचनाच्या प्रत्यक्ष तारखा तसेच ग्राहकाचे अक्षांश व रेखांश उपलब्ध होत आहेत. यानंतरच्या काळात ग्राहकाचे प्रत्यक्ष मीटर वाचनाची तारीख वीज देयकावर देणे शक्य होईल. त्यानंतर ग्राहकास प्रत्यक्ष वीज वापरानुसार व मीटर वाचन तारखेनुसार आलेल्या देयक कालावधीचे देयक दिले जाईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील मागासवर्गीय मुलींच्या वसतिगृहांवर
नियमित गृहपालांची नियुक्ती करण्याबाबत**

(६) * २४६२४ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.सतिश चव्हाण, प्रा.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२५ व्या जयंती निमित्ताने राज्यातील मागासवर्गीय मुलींच्या शिक्षणासाठी सुरु करण्यात आलेल्या ५० नवीन वसतिगृहांसाठी शासकीय इमारती, गृहपाल व सुरक्षा रक्षक तसेच पूर्वीच्या १६७ वसतिगृहांसाठी नियमित गृहपाल व सुरक्षा रक्षक नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रमाणे नागपूर येथे २५० मुलींचे तसेच राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यात मुलामुलींचे १२५ स्वतंत्र वसतिगृह उभारण्यात येणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) हे अंशतः खरे आहे.

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२५ व्या जयंती वर्षाच्या निमित्ताने राज्यातील मागासवर्गीय मुलींसाठी ५० नवीन वसतिगृहे सुरु करण्यात आलेली आहेत. सदर वसतिगृहांच्या शासकीय इमारतींसाठी जागा संपादन करण्याचे काम सुरु असून तात्पुरत्या स्वरूपात सदर वसतिगृहे भाड्याच्या इमारतीत सुरु करण्यात आलेली आहेत. सदर वसतिगृहांसाठी आवश्यक गृहपाल व इतर नियमित पदांना अंतिम मान्यता अद्याप मिळाली नसल्याने सदरहू पदे तात्पुरत्या स्वरूपात कंत्राटी पध्दतीने भरण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी सुरु असलेल्या जुन्या शासकीय वसतिगृहांपैकी काही वसतिगृहांतील गृहपालाची पदे रिक्त आहेत. तथापि, सदर वसतिगृहांचा कार्यभार नजीकच्या वसतिगृहांतील गृहपालांकडे सोपविण्यात आला आहे.

(२) याबाबत कोणताही निर्णय अद्याप घेण्यात आलेला नाही

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

बिवलपाडा (ता.मोखाडा, जि.पालघर) गावात मूलभूत सुविधा

उपलब्ध करून देण्याबाबत

(७) * २५३४३ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.ख्वाजा बेग : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बिवलपाडा (ता.मोखाडा, जि.पालघर) हे तालुक्यापासून ३० ते ३५ कि.मी. अंतरावर असलेले आदिवासी लोकवस्तीचे गाव आरोग्य, वीज, रस्ता व शिक्षण या मूलभूत सुविधांपासून वंचित आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या गावाची पाहणी शासनाने केली आहे काय, त्यानुषंगाने शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) आदिवासी विकास निरीक्षक यांनी दिनांक १८/११/२०१६ रोजी गावास प्रत्यक्ष भेट दिली आहे.

- १) बिबलपाड्यांपासून आसे हे प्राथमिक आरोग्य केंद्र ०५ कि.मी. अंतरावर असून तेथील आरोग्य सेवक व सहाय्यक परिचारीका हे प्रत्येक आठवड्यात गावात भेट देवून तपासणी करतात.
- २) सदर गावात अंगणवाडी तसेच इयत्ता १ ली ते ५ वीपर्यंत जिल्हा परिषद शाळा आहे.
- ३) गावात वीजपुरवठा करण्याकरिता रुपये १७,३४,११०/- रकमेच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असून सध्या लाईटचे पोल उभारून त्यावर विद्युत तारा जोडण्यात आल्या आहेत, परंतु विद्युत पुरवठा सुरु झालेला नाही.
- ४) ठक्कर बाप्पा योजनेतून अंतर्गत रस्त्याचे सिमेंट काँक्रीटकरण करण्यात आले आहे. तसेच बिबलपाडा येथे जाणारा मुख्य रस्ता रोजगार हमी योजनेअंतर्गत खोदकाम करून तयार करण्यात आला आहे.

गावातील लोकांना पिण्याच्या पाण्यासाठी छोटी विहिर आहे. परंतु सन २०१५-१६ मध्ये ठक्करबाप्पा योजनेतून बिबलपाडा येथे पिण्याच्या पाण्याची विहिर बांधणे हे काम प्रस्तावित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ येथील आदिवासी शासकीय वसतिगृहांमध्ये
मुलभूत सोयीसुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(८) * २४६८२ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ येथील आदिवासी शासकीय वसतिगृहांमध्ये विद्यार्थ्यांना पहिले सत्र संपूनही पुस्तके, वह्या इ. शालेय साहित्य, पौष्टिक आहार तसेच अनेक मुलभूत सोयीसुविधा मिळत नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) हे खरे नाही.

यवतमाळ शहरात आदिवासी मुलांसाठी ३ व मुलींसाठी २ असे एकूण ५ शासकीय वसतिगृहे विभागांतर्गत कार्यान्वित असून सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षात वसतिगृहातील विद्यार्थी/विद्यार्थीनींना देय आवश्यक मूलभूत सोयी-सुविधा, शैक्षणिक साहित्य, भोजन ठेकेदारामार्फत भोजन इत्यादी सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नंदूरबार (भालेर) येथील मंजूर औद्योगिक विकास महामंडळास
पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(९) * २४६६४ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६११९ ला दिनांक १७ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नंदूरबार (भालेर) येथे महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने औद्योगिक विकासास मंजूरी देऊनही मागील ३ वर्षात कोणत्याही पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या नाहीत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी मा.उद्योगमंत्री यांनी आश्वासन देऊनही कार्यवाही न होण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) नंदूरबार (भालेर) येथील औद्योगिक क्षेत्र विकसीत करण्यासाठी मौजे तिशी व भालेर या गावातील सरकारी २८५.५८ व खाजगी ३५४.८३ हेक्टर आर असे एकूण ६४०.४१ हेक्टर आर इतके क्षेत्र अधिसूचित करण्यात आले आहे. त्यापैकी २८५.५८ हेक्टर आर सरकारी क्षेत्राचा ताबा महामंडळास प्राप्त झालेला असून त्यावर महामंडळामार्फत खालीलप्रमाणे कामे करण्यात आलेली आहेत.

- १) कंटूर सर्वेक्षणाचे व सिमांकनाचे काम ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये पूर्ण करण्यात आले आहे.
- २) पायाभूत सुविधांच्या कामास प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करण्यात आली आहे.
- ३) कायम स्वरूपी पाणी पुरवठा योजनेस प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करण्यात आली आहे.

कायमस्वरूपी पाणी पुरवठा योजना व पायाभूत सुविधा यांची अंदाजपत्रके तांत्रिक मंजूरीच्या प्रक्रियेत आहेत. तांत्रिक मंजूरी नोव्हेंबर, २०१६ पर्यंत अपेक्षित असून डिसेंबर, २०१६ अखेर पर्यंत सदर कामांसाठी निविदा सूचना काढण्यात येतील व निविदा मंजूरी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर फेब्रुवारी, २०१८ पर्यंत पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहेत.

(२) व (३) नंदूरबार (भालेर) येथे औद्योगिक क्षेत्रासाठी २८५.५८ हेक्टर आर सरकारी क्षेत्र व ३५४.८३ हे. आर खाजगी असे एकूण ६४०.४१ हेक्टर क्षेत्रापैकी महामंडळाच्या ताब्यात आलेल्या २८५.५८ हे. आर सरकारी क्षेत्रावर महामंडळामार्फत उक्त भाग क्र. (१) येथे नमूद केल्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेली आहे. तथापि ३५४.८३ हे. आर खाजगी क्षेत्राच्या संदर्भात भूसंपादनाची कार्यवाही प्रादेशिक अधिकारी धुळे यांचे कार्यालयामार्फत सुरु आहे. त्यामुळे सदर औद्योगिक क्षेत्राचा विकास टप्प्या-टप्प्याने करण्याचे प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आदिवासी विद्यार्थ्यांना कौशल्य विकास कार्यक्रमांतर्गत बंद डायलेसिसच्या
मशिनवर प्रशिक्षण देण्यात आल्याबाबत**

**(१०) * २५२४३ प्रा.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय आदिवासी
विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-**

(१) राज्यातील विशेषतः पूर्व विदर्भातील आदिवासी विद्यार्थ्यांना कौशल्य विकास कार्यक्रमांतर्गत प्रशिक्षण देण्याकरिता शासनाबरोबर यशस्वी गुपने प्रति विद्यार्थी रुपये २८,४०० असा करार करून या प्रशिक्षणादरम्यान विद्यार्थ्यांची प्रशिक्षण, निवास, भोजन व्यवस्थेसह १०० टक्के नोकरीची हमी देखील देण्यात आली असल्याचे दिनांक २६ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या विद्यार्थ्यांना विदर्भातील नागपूर येथील इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील बंद डायलेसिस मशिनवर डायलेसिस टेक्निशियनचे प्रशिक्षण देण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अशी बोगस प्रशिक्षण केंद्रे किती व कोणकोणत्या जिल्ह्यात सुरु आहेत तसेच अशा प्रकारे शासनाची फसवणूक केलेल्या संस्थांवर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) राज्यामध्ये अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग अमरावती, नाशिक व ठाणे अंतर्गत डायलेसिस मशिनवर प्रशिक्षण राबविण्यात आलेले नसून केवळ अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, नागपूर अंतर्गत प्रकल्प कार्यालय नागपूर, देवरी, चंद्रपूर, गडचिरोली या प्रकल्प कार्यालयांसाठी यशस्वी ग्रुप, पुणे या संस्थेस रुम अटेंडंट एल-३ (मॉडेल ए) व डायलेसिस टेक्निशियन एल ४ (मॉडेल ए) हे दोन्ही प्रशिक्षण राबविण्यास मंजूरी देण्यात आली होती.

तथापि, दिनांक ११ सप्टेंबर, २०१६ रोजी दै.लोकसत्तामध्ये आदिवासी विद्यार्थ्यांना बंद डायलेसिस मशिनवर प्रशिक्षण अशी बातमी छापून आल्याने सदर बातमीच्या अनुषंगाने संस्थेच्या प्रशिक्षणाची तपासणी करण्यात आली. सदर संस्थेचे डायलेसिस सेंटर नागपूर येथील शासकीय मेयो रुग्णालयात कार्यान्वित करण्यात येणार होते. सदर सेंटरमध्ये सर्व मशिन लावण्यात आल्याचे दिसून आले, परंतु काही तांत्रिक अडचणीमुळे हे डायलेसिस सेंटर चालू करण्यात आले नसल्याचे सांगण्यात आले. याबाबत संस्थेला कारणे दाखवा नोटीस देवून खुलासा मागविला होता. त्यावर संस्थेने दिलेला खुलासा असमाधानकारक असल्याने नैसर्गिक न्याय म्हणून सुनावणी घेण्यात आली. परंतु सदर सुनावणीमध्ये संस्थेच्या प्रतिनिधीने बाबनिहाय उत्तरे न दिल्याने पुनःच अंतिम खुलासा मागविण्यात आला. तथापि, संस्थेने दिलेले सदर खुलासापत्र देखील असमाधानकारक असल्याने सदर संस्थेमार्फत राबविण्यात येणारे प्रशिक्षण कायम स्वरूपी रद्द करण्यात आले आहे. तसेच संस्थेस कोणतीही रक्कम अदा करण्यात आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कांद्याला हमी भाव देणे व निर्यातीस परवानगी देण्याबाबत

(११) * २३६११ श्री.जयवंतराव जाधव, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.सुजितसिंह ठाकूर : तारांकित प्रश्न क्रमांक २२७५९ ला दिनांक २९ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय पणन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विशेषतः नाशिक येथील एपीएमसीत १२ लाख टन तसेच इतर जिल्ह्यातील कांदा बाजारात पडून असून शासनाच्या अनावस्थेमुळे कांद्याला ५ पैसे भाव दिल्यामुळे शेतकऱ्यांनी सटाणा मालेगाव रस्त्यावर कांदा फेकून ठिय्या आंदोलन केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कांद्याचे दर स्थिर ठेवण्यासाठी शासनाने या क्षेत्रातील तज्ञांसोबत चर्चा न केल्याने कांदा मोठ्या प्रमाणावर मार्केटमध्ये पडून शेतकरी व व्यापाऱ्यांचेही नुकसान होणे तसेच केंद्राने मागविलेला सुधारीत प्रस्ताव विहित वेळेत शासनाने दाखल न केल्यामुळे राज्यातील कांदा उत्पादक शेतकरी खरीप हंगामातील शासकीय मदतीपासून देखील वंचित राहिल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यासाठी प्रति क्विंटल रुपये १०० अनुदान देण्याचा निर्णय दिनांक २९ ऑगस्ट, २०१६ रोजी घेतला असला तरी मात्र हे अनुदान फक्त नगर समितीत कांदा विक्री केलेल्या शेतकऱ्यांना मिळणार असल्याने मा.कृषी व पालकमंत्री यांच्या बुलढाणा जिल्ह्यातील हजारो शेतकरी या अनुदानापासून वंचित राहणार आहेत, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, कांद्याला हमी भाव देणे, कांद्यांच्या निर्यातीस परवानगी देणे तसेच भाजीपाला पिके व फळपिकांच्या खुल्या व घाऊक बाजारात किंमती स्थिर ठेवून शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) नाही.

(३) राज्यातील कृषि उत्पन्न बाजार समिती नवी मुंबई वगळता अन्य कृषि उत्पन्न बाजार समितीमध्ये जुलै व ऑगस्ट, २०१६ मध्ये विक्री केलेल्या शेतकऱ्यांना प्रति क्विंटल रुपये १००/- अनुदान देण्याच्या प्रस्तावावर कार्यवाही सुरु आहे.

(४) किमान आधारभूत किंमत केंद्र शासनाकडून जाहीर केली जाते. राज्य शासनाकडून कांद्याला किमान आधारभूत हमीसाठी शिफारस केली जाते. तथापि, केंद्र शासनाकडून कांद्यासाठी किमान आधारभूत किंमत जाहीर केली नाही. कांदा निर्यातवाढीसाठी प्रोत्साहन मिळावे यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे पाठपुरावा करून डिसेंबर, २०१५ पासून किमान निर्यात मुल्य शुन्य केले आहे. शेतमालास चांगला भाव व ग्राहकांनाही वाजवी किंमतीत फळे व भाजीपाल्यांची विक्री नियंत्रण मुक्त केली आहे. तसेच खरेदीदाराकडून अडत वसुली व शेतमालास राज्यात एकदाच फी single point levy आकारणी अशा उपाययोजना केल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दावडी, निमगाव, गोसासी, कनेरसर, केंदूर (जि.पुणे) या गावातील
 सेझ बाधित शेतकऱ्यांना त्यांच्या जमिनी परत देण्याबाबत**

(१२) * २५६३८ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दावडी, निमगाव, गोसासी, कनेरसर, केंदूर (जि.पुणे) या गावातील सेझबाधित शेतकऱ्यांना त्यांच्या जमिनी १५ टक्के परताव्यासह परत देण्यासंदर्भात शेतकरी व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांच्यासमवेत दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास बैठक झाली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त बैठकीत शेतकऱ्यांनी परताव्याची जमीन सलग व सपाट देण्याची मागणी केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या बैठकीत कोणकोणत्या बाबीसंदर्भात चर्चा झाली व त्यावर कोणते निर्णय घेण्यात आले आहेत, या निर्णयाची अंमलबजावणी केव्हापासून करण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१६ रोजी संबंधित शेतकरी व त्यांचे प्रतिनिधी यांची बैठक आयोजित करण्यात आली होती. त्या बैठकीत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी शेतकऱ्यांच्या प्रतिनिधींना केडीएल व केईआयपीएल यांच्या दरम्यान शासनाचे प्रतिनिधी म्हणून एमआयडीसी महामंडळामार्फत सर्वमान्य होईल असा तोडगा काढण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत, सदर प्रयत्नांना दोन्ही बाजूनी सकारात्मक प्रतिसाद दिल्यास सकारात्मक तोडगा निघू शकतो. प्रादेशिक अधिकारी यांनी शेतकऱ्यांच्या अडीअडचणीबाबत केईआयपीएल या कंपनीसमोर मांडण्यासाठी सहकार्य करावे, असे आवाहन केले.

शेतकरी आणि केईआयपीएल कंपनीचे दरम्यान उपस्थित होणाऱ्या मुद्द्यांसंदर्भात कायदेशीरबाबी तपासण्यात येत असून सर्वसामान्य तोडगा काढण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सामाजिक न्याय विभागामार्फत देण्यात आलेल्या
मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती/शैक्षणिक शुल्काचा अपहार केल्याबाबत**

(१३) * २३७४७ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १५ संस्थांनी सामाजिक न्याय विभागामार्फत देण्यात आलेल्या मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती/शैक्षणिक शुल्काचा सुमारे रुपये १२ कोटींचा अपहार केल्याचे शासनाने नेमलेल्या विशेष चौकशी पथकाने केलेल्या चौकशीत निष्पन्न झाल्याचे दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विभागाने समाजकल्याण आयुक्तांना सदर १५ संस्थांचालकांविरुद्ध फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याचे व सदर रक्कम वसूल करण्याचे आदेश देखील देण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर आदेशाची अंमलबजावणी केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) व (२) होय,

राज्यातील १५ संस्थांनी मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती/शैक्षणिक शुल्काच्या एकूण रुपये ११.७४ कोटी इतक्या रकमेचा अपहार केल्याचे विशेष चौकशी पथकाने केलेल्या चौकशीत आढळून आल्याने, संबंधित संस्था चालकांविरुद्ध फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याचे व सदर रक्कम वसूल करण्याचे निर्देश आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे यांना देण्यात आलेले आहेत.

(३) होय, त्यानुसार आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे यांच्यामार्फत पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

पालघर जिल्ह्यातील आदिवासी ग्रामीण भागांमध्ये

खावटी कर्ज योजना नव्याने सुरु करण्याबाबत

(१४) * २५३०९ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यातील आदिवासी ग्रामीण भागांमध्ये आदिवासींसाठी सन २०१४ पासून खावटी धान्य वाटप कर्ज योजना सुरु होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पालघर जिल्ह्यातील वाडा, विक्रमगड, तलासरी, जव्हार, मोखाडा, वसई इत्यादी ग्रामीण भागात मोठ्या प्रमाणात आदिवासी शेतमजुरांची संख्या वाढत असून बंद करण्यात आलेली सदर योजना पुन्हा सुरु करण्याची मागणी स्थानिक आदिवासी बांधवांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) सन २०१३-१४ पर्यंत योजना सुरु होती.

(२) व (३) सदर प्रस्ताव तपासण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर येथील कॅस्प्रो इंडस्ट्रीज या कंपनीकडून वसुल
करण्यात आलेली अतिरिक्त रक्कम परत करण्याबाबत**

(१५) * २३८१९ अॅड.अनिल परब : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर येथील कॅस्प्रो इंडस्ट्रीज या कंपनीने कण्टिन्यूअस ऐवजी नॉन कण्टिन्यूअस गटातील स्वस्त दराची वीज देण्याची मागणी केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कंपनीच्या मागणीकडे महावितरणाने दुर्लक्ष करून जादा दराने बिल वसुली केल्याने सदर कंपनीला सुमारे रुपये १५ लाख अतिरिक्त भरावे लागले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात ग्राहक निवारण आयोगाने सदर रक्कम व्याजासह परत करण्याबाबत महावितरणाला आदेश दिलेले आहेत, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरहू प्रकरणी दोषी असणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) वीज नियामक आयोगाने केलेल्या दंडात्मक आदेशाविरुद्ध महावितरणने दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी फेर याचिका दाखल केली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील आदिवासी आश्रमशाळांमधील विद्यार्थ्यांना
सोयीसुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(१६) * २४७८३ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात ५४७ शासनाच्या व ५५६ अनुदानित आदिवासी आश्रमशाळा आहेत अशा १००० पेक्षा अधिक आश्रमशाळांमध्ये अनुक्रमे १.८७ लाख व २.१० लाख विद्यार्थी शिकत असून या विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या सोयीसुविधा मिळत नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, राज्यातील अनेक आदिवासी आश्रमशाळांची अवस्था दयनीय असून येथील आश्रमशाळांमध्ये स्वच्छतागृह नसणे, झोपण्यासाठी गाद्या नसणे, पिण्याचे शुध्द पाणी नसणे, राहण्या/झोपण्यासाठी सुरक्षित व पुरेशी जागा नसणे, पोषक आहार न मिळणे, पावसाळ्यात रेनकोट व थंडीत स्वेटर न मिळणे, शिक्षणाचा दर्जा घसरलेला असणे इ. अनेक सोयीसुविधा विद्यार्थ्यांना मिळत नसल्याचे दिनांक ७ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रश्नांबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) हे खरे नाही.

शासकीय आश्रमशाळांमध्ये मुलांसाठी ३९२७ व मुलींसाठी ३८२३ स्वच्छतागृहे आहेत. शासकीय आश्रमशाळांसाठी ३६८ ठिकाणी पिण्याच्या पाण्याची कायमस्वरूपी तर १४९ ठिकाणी तात्पुरती व्यवस्था करण्यात आलेली आहे. सन २०१५-१६ या शैक्षणिक वर्षात गाद्यांचा पुरवठा करण्यात आलेला आहे. २८० इतक्या आश्रमशाळांची बांधकामे पूर्ण करण्यात आली असून १५४ कामे सुरु आहेत. तसेच जुन्या इमारतींची दुरुस्ती करण्यात आल्यामुळे कोठेही राहण्यासाठी अपूरी जागा नाही. रेनकोट संदर्भात नंदूरबार, धुळे, राजूर व कळवण वगळता अन्य प्रकल्पातील शाळांमध्ये रेनकोट वाटप करण्यात आलेले आहे.

स्वेटर खरेदीसाठी इयत्ता १ ली ते ५ वी च्या विद्यार्थ्यांना प्रत्येकी रुपये ७००/- व इयत्ता ६ वी ते १० वी च्या विद्यार्थ्यांना प्रत्येकी रुपये ९००/- प्रमाणे विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात जमा करण्यात येत आहेत.

अनुदानित आश्रम शाळेतील मुलांसाठी ३८२९ व मुलींसाठी ३९१९ असे एकुण ७७३८ स्नानगृहे व मुलांसाठी ४०२७ व मुलींसाठी ३८१४ असे एकुण ७८४१ स्वच्छतागृहे आहेत. अनुदानित आश्रमशाळेतील प्रत्येक विद्यार्थ्यास वर्षातून एकदा गणवेशाचे दोन संच व तीन वर्षातून एकदा अंथरुण पांघरूण व भांडी देण्यात येतात. संस्थेस दिल्या जाणाऱ्या परिरक्षण अनुदानातून विद्यार्थ्यांची भोजन व्यवस्था, निवासाची सोय, गणवेश पाठ्यपुस्तके, वह्या व लेखन साहित्य इत्यादी वस्तु पुरविल्या जातात.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दिग्रस (जि.यवतमाळ) येथील महाराष्ट्र औद्योगिक विकास
महामंडळास सोयीसुविधा पुरविण्याबाबत**

(१७) * २५०७९ श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय उद्योग मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) दिग्रस (जि.यवतमाळ) येथे मागील १० वर्षांपूर्वी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ झोन निर्माण करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर एमआयडीसी परिसरात आवश्यक त्या सर्व सोयीसुविधा पुरविण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर औद्योगिक केंद्रात उद्योजकांनी जमीन (प्लॉट) घेऊन कोणतेही उद्योग सुरु केले नाहीत, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, नविन उद्योजकांना सदर भूखंड जुन्याच दराने उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे काय, नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

- (३) सदर औद्योगिक क्षेत्रात एकूण २७ भूखंड आरेखित करण्यात आले असून, त्यापैकी २१ भूखंडाचे वाटप करण्यात आले आहे व ६ भूखंड वाटपासाठी उपलब्ध आहे. तसेच वाटप करण्यात आलेल्या २१ भूखंडांपैकी १३ भूखंडाचा विकास कालावधी अद्याप शिल्लक असून, इतर भूखंड उद्योजकांनी विकसीत न केल्यामुळे परत घेण्याची कार्यवाही मअौवि महामंडळाकडून करण्यात येत आहे.
- (४) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाचे प्रचलित दरानुसार भूखंडाचे वाटप करण्याचे धोरण आहे.

सोलापूर जिल्ह्यात शेतकऱ्यांना खरीप पीक कर्ज उपलब्ध करून देण्याबाबत

(१८) * २५५४७ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर जिल्ह्यात चालू वर्षात समाधानकारक पाऊस होणे तसेच शासनाने अर्ज द्या कर्ज घ्या ही घोषणा केली असतानाही जिल्ह्यातील खरीप हंगामासाठी नवीन तसेच जुन्या कर्जदार शेतकऱ्यांना कर्ज मिळाले नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, खरीप पिकासाठी फक्त ६० टक्केच पीक कर्जाचे वाटप केल्यामुळे हजारो शेतकऱ्यांना खाजगी सावकारांकडून कर्ज घ्यावे लागले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शेतकऱ्यांना खरीप पिक कर्जापासून वंचित ठेवणाऱ्या संबंधित बँक अधिकाऱ्यांवर कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय. सोलापूर जिल्ह्यासाठी खरीप २०१६ मध्ये एकूण रु.१९५० कोटीचा लक्षांक देण्यात आला होता. तथापि, दिनांक ३०/९/२०१६ अखेरपर्यंत सोलापूर जिल्ह्यातील बँकांनी एकूण रु.१२०० कोटी म्हणजे ६१.५६% कर्ज वाटप केले आहे.

(२) पीक कर्ज वाटप न झाल्यामुळे शेतकऱ्यांनी सावकाराकडून कर्ज घेतले, ही बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गुहागर (जि.रत्नागिरी) तसेच रोहा (जि.रायगड) तालुक्यात
उभारण्यात येणाऱ्या प्रकल्पाबाबत**

(१९) * २४९४१ श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गुहागर (जि.रत्नागिरी) तसेच रोहा (जि.रायगड) तालुक्यात दोन मोठे उद्योग प्रकल्प उभारण्याचा निर्णय राज्य व केंद्र शासनाने संयुक्तपणे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या दोन्ही प्रकल्पाला किती जमीन संपादीत करण्यात आली आहे, या प्रकल्पामुळे किती तरुणांना रोजगार उपलब्ध होणार आहे,
- (३) असल्यास, हे प्रकल्प किती कालावधीत पूर्ण करण्यात येणार आहेत,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१), (२) व (३) केंद्र शासन, राज्य शासन, भारत पेट्रोकेमिकल्स लिमिटेड, इंडियन ऑईल कंपनी लिमिटेड व हिंदुस्थान पेट्रोकेमिकल्स लिमिटेड यांच्या संयुक्त विद्यमाने राज्यामध्ये प्रस्तावित असलेल्या मेगा रिफायनरी प्रकल्पासाठी स्थळ निश्चिती करण्यासंदर्भात मा.मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक ०२ सप्टेंबर, २०१६ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती, त्या बैठकीमध्ये स्थळ निश्चितीसंदर्भात सविस्तर चर्चा करण्यात आली व त्यानुसार सदर प्रकल्पासाठी स्थळ निश्चिती (जागा) करण्यासंबंधीची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यातील आश्रमशाळा महिला अधिकांची तसेच आरोग्य विभाग आणि इतर अनेक विभागातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(२०) * २५८७८ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पालघर जिल्ह्यातील आश्रमशाळेतील महिला अधिकांची तसेच आरोग्य विभाग आणि इतर अनेक विभागातील पदे रिक्त असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जिल्ह्यात कुपोषित बालमृत्यूचे प्रमाण वाढत असताना सदरहू पदे रिक्त ठेवण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, उपरोक्त रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) पालघर जिल्ह्यात आदिवासी विकास विभागाची जव्हार व डहाणू ही दोन प्रकल्प कार्यालये कार्यरत असून जव्हार प्रकल्पांतर्गत महिला अधिकांची १८ पदे व डहाणू प्रकल्पांतर्गत महिला अधिकांची २२ पदे रिक्त आहेत.

तसेच सार्वजनिक आरोग्य विभागाची वैद्यकीय अधिकारी (वर्ग-१) संवर्गातील १२ मंजूर पदांपैकी ८ पदे व वैद्यकीय अधिकारी (वर्ग-२) संवर्गातील ५९ मंजूर पदांपैकी १२ पदे रिक्त आहेत.

(३) शासकीय आश्रमशाळेतील महिला अधिकाऱ्यांची रिक्त पदे भरण्यासाठी प्रस्ताव शासनास आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचेकडून प्राप्त झाला असून, सदर प्रस्ताव प्रधान सचिव (सेवा) सामान्य प्रशासन विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीकडे विहित प्रपत्रात सादर करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

तर महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट-अ (ग्रेड पे ६६००) संवर्गाची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने व पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही सुरु असून वैद्यकीय अधिकारी गट-अ (ग्रेड पे ५४००) संवर्गाची रिक्त पदे संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्यामार्फत भरण्याची कार्यवाही जिल्हास्तरावरून करण्याबाबत सार्वजनिक आरोग्य विभागाचे पत्र दिनांक १६/११/२०१६ अन्वये कळविण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मोहा व उंबरा (ता.कळंब, जि.उस्मानाबाद) या गावात बेकायदेशीरपणे
 सावकारी करणाऱ्यांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत**

(२१) * २४७१९ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोहा व उंबरा (ता.कळंब, जि.उस्मानाबाद) या गावात बेकायदा सावकारी करणाऱ्या पप्पू चंदर मडके यांनी १२ वर्षांच्या अनिल मुटकुळे यांना व्याजाची रक्कम दिली नाही म्हणून नाल्याचे पाणी पाजले, तो अपमान सहन न झाल्याने सदर तरुणाने आत्महत्या केली असल्याचे दिनांक १० ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासकीय यंत्रणेने सावकाराच्या घरात छापा टाकला असता व्याजाने दिलेल्या पैशाच्या दोन पिशव्या भरून चिठ्ठ्या सापडल्या असून किरकोळ खर्चासाठी सावकार व्याजाने पैसे देत तसेच दारू आणि मटक्याचा धंदा करीत असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) अंशतः खरे आहे.

श्री.सुनिल अशोक मुटकुळे, वय २१ वर्षे यांनी दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१६ रोजी आत्महत्या केली आहे.

(२) व (३) सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था, कळंब यांनी श्री.मडके यांच्या घराच्या घेतलेल्या झडतीमध्ये अवैध सावकारी केल्याचे अनेक पुरावे मिळाल्याने, त्यांनी श्री.दत्तात्रय मडके यांचेविरुद्ध महाराष्ट्र सावकारी (नियमन) अधिनियम, २०१४ मधील कलम ३९ अन्वये कार्यवाही करण्याबाबत पोलीस ठाणे, कळंब यांना दिनांक ११/८/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले आहे. तत्पुर्वी सहाय्यक पोलीस निरीक्षक, कळंब यांनी श्री.दत्तात्रय मडके व इतर यांच्या विरोधात दिनांक ५/८/२०१६ रोजी भा.दं.वि.कलम ३०६, ३४ अन्वये गुन्हा दाखल केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

आदिवासी आश्रमशाळेतील मुलांचा फलाहार बंद केल्याबाबत

(२२) * २३५२७ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आदिवासी विकास प्रकल्पांतर्गत आश्रमशाळेतील निवासी विद्यार्थ्यांना दररोज दिला जाणारा फलाहार आदिवासी विकास विभागाने बंद केला असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आदिवासी ग्रामीण भागात कुपोषणाचे प्रमाण अधिक असताना विद्यार्थ्यांचा फलाहार बंद करण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, शासनामार्फत सदर निर्णयावर फेरविचार करण्यात येणार आहे काय ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील शेतकऱ्यांना एनटीपीसी व पॉवरग्रीड या कंपन्यांकडून जमिनीचा मोबदला मिळण्याबाबत

(२३) * २३९३३ श्री.प्रशांत परिचारक, श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.श्रीकांत देशपांडे :

सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यात एनटीपीसी व पॉवरग्रीड या वीज कंपन्यांकडून बहुतांश गावात व शेतात उभारण्यात आलेल्या टॉवरच्या जागेचा योग्य मोबदला शेतकऱ्यांना मिळाला नसल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या टॉवर उभारणीमुळे सदर तालुक्यातील अंदाजे ३०० शेतकऱ्यांच्या ४०० एकर जमिनीचे व पिकांचे नुकसान झाल्याने या शेतकऱ्यांमध्ये असंतोष पसरून त्यांनी जन आंदोलन उभारले असल्याचे व त्यापैकी काही शेतकरी भूमीहीन झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यामध्ये पॉवरग्रीड कॉर्पोरेशन व एनटीपीसी लिमिटेड कंपन्यांनी उभारलेल्या अनुक्रमे एकूण १२१ व ३८० मनोऱ्यांनी व्यापलेल्या जमिनीचा मोबदला देण्याची कार्यवाही शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार करण्यात येत आहे.

(२) यासंदर्भात विविध शेतकरी संघटनांनी जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी निवेदन दिली होती. त्यानुषंगाने दिनांक ३/१०/२०१६ रोजी जिल्हाधिकारी यांच्याकडे बैठक पार पडली. सदर बैठकीमध्ये श्री.रामचंद्र गायकवाड व इतर सदस्य तसेच पॉवरग्रीड व एनटीपीसी कंपनीचे अधिकारी/कर्मचारी उपस्थित होते. बैठकीमधील सर्व उपस्थित अधिकारी/कर्मचारी व निवेदनाकर्ता यांच्या मागणीप्रमाणे व नियमान्वये चर्चेअंती जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी ऊर्जा विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-०२१०/प्र.क्र.२९/ऊर्जा-४, दिनांक ०१/११/२०१० अन्वये शेतकऱ्यांना मोबदला देण्याच्या सूचना संबंधित विभागास दिल्या व बैठकीस उपस्थित संघर्ष समिती सदस्यांनी त्यास मान्यता दिली. त्यानुसार पॉवरग्रीड व एनटीपीसी चे अधिकारी यांना कार्यवाही करण्याचे निर्देश जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी दिले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भोसरी (जि.पुणे) एमआयडीसीतील जमीन खरेदी प्रकरणी कारवाई करण्याबाबत

(२४) * २४५२५ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर : तारांकित प्रश्न क्रमांक २०६०१ ला दिनांक १९ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भोसरी (जि.पुणे) एमआयडीसीतील जमीन खरेदी प्रकरणी तसेच इतर गैरव्यवहार प्रकरणी तत्कालीन महसूल मंत्री यांचेवर झालेल्या आरोपांची चौकशी करण्यासाठी दिनांक २३ जून, २०१६ रोजी नेमलेल्या न्यायमूर्ती झोटींग समितीने चौकशी पूर्ण करून आपला अहवाल शासनास सादर केला आहे काय,

(२) असल्यास, अहवालाचे स्वरूप काय आहे, त्यानुसार कोणती कारवाई केली व करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य सहकारी बँकेच्या माध्यमातून विकास संस्थांना

थेट कर्ज पुरवठा करण्याबाबत

(२५) * २६०८१ श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य सहकारी बँकेच्या माध्यमातून विकास संस्थांना थेट कर्ज पुरवठा करताना वितरण, वसूली व त्याचे एकूणच व्यवस्थापन करण्याचे आव्हान राज्य बँकेसमोर असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाच्या या निर्णयाचा फायदा शेतकऱ्यांना होणार असला तरी संस्थांना कर्ज पुरवठा करण्याची जबाबदारी निश्चित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) विविध कार्यकारी सहकारी सेवा संस्था या जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेकडून पीक व अन्य शेती कर्ज घेऊन त्याचा कर्ज पुरवठा शेतकरी सभासदांना करीत आहेत.

जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका या स्वनिधीतून त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेकडून कर्ज घेऊन तसेच नाबार्डकडून फेरकर्ज घेऊन संलग्न विकास संस्थांमार्फत शेतकरी सभासदांना पीक कर्ज वाटप करीत आहेत. सदरची त्रिस्तरीय पतसंरचना राज्यामध्ये अनेक वर्षांपासून कार्यरत असून या पतसंरचनेमार्फत राज्यातील बहुतांशी शेतकऱ्यांना पीक कर्जाचा पुरवठा करण्यात येत आहे. तथापि, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेच्या माध्यमातून विविध कार्यकारी सेवा संस्थांना थेट कर्ज पुरवठा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोकणातील कसाल, फोंडा तसेच सोलापूर आणि परभणी येथे राज्य उत्पादन

शुल्क विभागाच्या भरारी पथकाने केलेल्या कारवाईबाबत

(२६) * २३७७५ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोकणातील कसाल, फोंडा तसेच सोलापूर आणि परभणी येथे राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या भरारी पथकाने केलेल्या कारवाईत बेकायदा स्पिरीट तसेच कच्चा माल हस्तगत केला असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संरक्षण दलासाठी सेवा पुरविण्यासाठी ज्या पध्दतीने ट्रक वापरले जातात, तसाच ट्रक उपरोक्त मालाच्या वाहतुकीसाठी वापरण्यात आला होता तसेच हे बेकायदा स्पिरीट कुठून कोठे नेण्यात येत होते,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे. विभागाच्या भरारी पथकाने कसाल, ता.कुडाळ, जि.सिंधुदुर्ग येथे विदेशी मद्याचे अवैधरित्या वाहतूक करताना, फोंडा, ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग येथे स्पिरीट अवैधरित्या वाहतूक करताना, सोलापूर-जुना कारंजा नाका, हैद्राबाद-पुणे हायवे, सोलापूर येथे स्पिरीट अवैधरित्या वाहतूक

आणि मिडसांगवी, ता.पाथर्डी, जि.अहमदनगर येथे स्पिरीट अवैधरित्या वाहतूक करताना ट्रक, टँकर व इतर साहित्यासह मुद्देमाल जप्त करून गुन्हे नोंदविले आहेत.

(२) मौजे कसाल, ता.कुडाळ, जि.सिंधुदुर्ग येथे उघडकीस आलेल्या गुन्ह्यातील ट्रकच्या पुढील काचेवर "On Naval Duty Defence Goods" असा कागदी स्टीकर लावलेला होता. जप्त केलेल्या वाहनातील कागदपत्रांमध्ये बिल्टीमध्ये मे.मटेरियल सुपरिटेण्डंट, मटेरियल ऑर्गनायझेशन, नेवल बेस, वास्को-द-गामा, गोवा येथून हे वाहन करंजा, मोरा, उरण, जि.रायगड येथे जात असल्याचे नमूद केलेले आहे.

फोंडा, ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग येथील गुन्ह्यात जप्त करण्यात आलेल्या वाहनामध्ये बिल्टीमध्ये सदर वाहन विशाखापट्टणम, आंध्र प्रदेश येथून गोवा राज्यात जाणार होते व ते वाहन गोव्याकडे जात असताना पकडण्यात आले आहे.

सोलापूर येथील गुन्ह्यात जप्त करण्यात आलेल्या टँकरमधील बिल्टीमध्ये सदर वाहन जबलपूर, कटक, ओरिसा येथून मापुसा, गोवा येथे जाणार होते व गोव्याकडे जात असताना पकडण्यात आले.

पाथर्डी, जि.अहमदनगर येथील गुन्ह्यात जप्त करण्यात आलेल्या टँकरमध्ये स्पिरीट हे परभणी मे.गंगाखेड शुगर्स अँड एनर्जी प्रा.लि., माखणी विजयनगर, ता.गंगाखेड, जि.परभणी येथून आणून ते धुळे येथे जाणार होते असे तपासात निदर्शनास आलेले आहे. याप्रकरणी तपास सुरू आहे.

(३) सदर ४ प्रकरणांमध्ये गुन्हे नोंदविण्यात आले असून पुढील तपास सुरू आहे.

**परभणी-हिंगोली जिल्ह्यातील गट सचिवांवर होत असलेल्या
अन्यायाची चौकशी करण्याबाबत**

(२७) * २४४९२ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित : तारांकित प्रश्न क्रमांक १९७५६ ला दिनांक २२ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी-हिंगोली जिल्ह्यातील गट सचिवांवर सहकार विभाग, परभणी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक व जिल्हा देखरेख सहकारी संस्था यांच्याकडून होत असलेल्या अन्यायाची चौकशी करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे मार्च २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी तक्रार नोंदविली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी करून अहवाल सादर करण्याचे आदेश जिल्हा उपनिबंधक, परभणी यांनी विशेष लेखापरिक्षक वर्ग-२ यांना दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनास अहवाल सादर केला आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय.

याबाबत दिनांक ५/३/२०१६ व दिनांक १५/३/२०१६ रोजी मा.सहकार मंत्री यांचेकडे निवेदन सादर केलेले आहे.

(२) होय.

विशेष लेखा परिक्षक वर्ग-२ यांना दिनांक ०८/०६/२०१६ रोजी चौकशी करण्याबाबत कळविले आहे.

(३) होय, हे खरे आहे. चौकशी अधिकारी यांनी जिल्हा उपनिबंधक, परभणी यांच्याकडे दिनांक ०७/११/२०१६ रोजी अहवाल सादर केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बोरगाव मेघे (जि.वर्धा) येथील सबस्टेशनला लागलेली आग

(२८) * २५२७७ श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोरगाव मेघे (जि.वर्धा) येथील महावितरणाच्या सबस्टेशनला आग लागल्याचे दिनांक १९ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) महापारेषण कंपनीच्या वर्धा येथील २२० के.व्ही. उपकेंद्रातील २२०/६६ के.व्ही. रोहित्र क्र.२ ला दिनांक १९/९/२०१६ रोजी आग लागलेली होती.

(२) याबाबत महापारेषण कंपनीकडून प्राथमिक चौकशी करण्यात आली आहे. सदरहू आग रोहित्राच्या ६६ के.व्ही.बी फेजचे बुशिंग फुटल्यामुळे लागल्याचे निष्पन्न झाले आहे. प्राथमिक चौकशीत सकृतदर्शनी महापारेषणच्या वर्धा अति उच्च दाब विभागातील तांत्रिक कर्मचारी व अधिकारी यांचे कामात दुर्लक्ष झाल्याचे दिसून आले असून त्यांच्याविरुद्ध कंपनीकडून कारवाई करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

जेएसडब्ल्यु इस्पात कंपनीचे नियमबाह्य विद्युत शुल्क माफ केल्याबाबत

(२९) * २३४७७ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६७०८ ला दिनांक २८ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जेएसडब्ल्यु इस्पात कंपनीला रुपये ५७२ कोटींचे नियमबाह्यरित्या विद्युत शुल्क माफ केल्याबाबत माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान कोणतीच कार्यवाही झाली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अशा प्रकरणाची भविष्यात पुनरावृत्ती होऊ नये यासाठी उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागांतर्गत चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे असे मा.ऊर्जा मंत्री यांनी सभागृहास आश्वासित केले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशी पूर्ण होऊन संबंधित कंपनीमार्फत सदर विद्युत शुल्काचा भरणा केला आहे काय तसेच उक्त प्रकरणी जबाबदार असणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) जेएसडब्ल्यु इस्पात कंपनीस सन २०१२ पासून वाढीव कालावधीसाठी विद्युत शुल्क माफी देण्यात आलेली नाही. सदर कंपनीस नियमानुसार विद्युत शुल्क आकारणी करण्यात येते.

(२) हे खरे आहे.

(३) सदर कंपनीने माहे ऑगस्ट, २०१२ ते माहे ऑक्टोबर, २०१६ या कालावधीत एकूण रुपये ३९.६६ कोटी इतक्या विद्युत शुल्क रकमेचा भरणा केला आहे.

सदर प्रकरणी संबंधिताविरुद्ध विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथील बुटीबोरी पंचतारांकीत औद्योगिक वसाहतीतील आरक्षित
भूखंडावर बांधलेल्या सभागृहाचा गैरवापर होत असल्याबाबत**

(३०) * २६११८ श्री.सुजितसिंह ठाकूर : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील बुटीबोरी पंचतारांकीत औद्योगिक वसाहतीत मतीमंद मुलांच्या निवासी शाळेकरिता आरक्षित असलेला भूखंड जैन सहेली मंडळाचे तत्कालीन अध्यक्ष यांनी ताब्यात घेवून त्यावर बांधलेल्या सभागृहाचा वापर अंपग, निराधार महिलांसाठी होत असल्याचे वार्षिक कार्यक्रमाद्वारे कागदोपत्री दाखवणे परंतु प्रत्यक्षात लाखो रुपये भाडे आकारून भूखंडाचा गैरवापर करण्यात येत असल्याचे दिनांक २४ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) बुटीबोरी औद्योगिक क्षेत्रातील सुविधा क्षेत्रामधून जैन सहेली मंडळ यांना भूखंड क्र. पी-६० चे दिनांक ७/१०/२००९ रोजी वाटप करण्यात आले होते. तथापि माहितीच्या अधिकारान्वये सदर भूखंडाचा वापर लग्नकार्य तसेच इतर प्रसंगासाठी भाडेतत्वावर दिला जातो व त्यासाठी महामंडळाची परवानगी घेण्यात आली आहे काय यासंबंधीची माहिती उपलब्ध करून देण्याबाबत प्रादेशिक अधिकारी नागपूर यांचेकडे दिनांक ६/५/२०१६ रोजी अर्ज प्राप्त झाला होता, त्यावेळी सदर बाब कार्यालयाच्या निदर्शनास आली आहे.

(२) प्रादेशिक अधिकारी कार्यालय नागपूर यांनी प्रस्तुत प्रकरणाची चौकशी करण्याचे हेतूने कार्यकारी अभियंता (विभाग क्र.-१) नागपूर यांच्याकडून दिनांक ४/८/२०१६ रोजी भूखंडाच्या सद्यःस्थिती बाबतचा अहवाल मागविण्यात आला असता त्यांनी उप अभियंता, उपविभाग क्र.३, बुटीबोरी यांनी दिनांक १२/८/२०१६ व दिनांक १३/८/२०१६ रोजी भूखंडास भेट दिली. परंतु दोनही वेळी हॉलचे मुख्यद्वार बंद स्थितीत असून सद्यःस्थितीत तेथे काहीही क्रियाकलाप (Activity) सुरु असल्याचे दिसून आले नाही असे कळविले आहे. तसेच धर्मदाय आयुक्त नागपूर यांच्या कार्यालयाकडून मे.जैन सहेली मंडळ यांनी सन २०१०-११ ते २०१५-२०१६ या कालावधीचे सादर केलेले आर्थिक ताळेबंद आणि स्थिती

विवरण मागविण्यात आले होते. तसेच सन २०१०-२०११ ते २०१४-२०१५ या कालावधीची आर्थिक ताळेबंद आणि विवरणाची तपासणी केली असता सदर मंडळास भाडे प्राप्त झाल्याचे आढळून आले नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वृद्ध देवदासींना पेन्शन सुरु करण्याबाबत

(३१) * २३७७१ श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील :

सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील देवदासींना देण्यात येणारी पेन्शन योजना शासनाने बंद केली असल्याने किमान उतारवयात पेन्शन सुरु करावी अशी मागणी मा.मुख्यमंत्री, महापालिका आयुक्त यांचेकडे पुणे महापालिका स्थायी समितीचे अध्यक्ष यांनी माहे ऑगस्ट, २०१६ च्या तिसऱ्या सप्ताहात केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) अध्यक्ष स्थायी समिती पुणे महानगरपालिका यांचे सदर मुद्याबाबतचे पत्र प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही. तथापि, विशेष सहाय्य कार्यक्रमांतर्गत देवदासींना संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेंतर्गत देण्यात येत असलेले मासिक निवृत्तीवेतन बंद करण्यात आलेले नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

खाजगी अनुदानित आश्रम शाळेतील अतिरिक्त शिक्षकांना सेवा संरक्षण देण्याबाबत

(३२) * २६०४६ श्री.श्रीकांत देशपांडे, श्री.दत्तात्रय सावंत : सन्माननीय

सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत खाजगी अनुदानित आश्रमशाळेतील शिक्षकांना महाराष्ट्र खाजगी शाळा कर्मचारी सेवाशर्ती अधिनियम १९७७ व नियमावली १९८१ लागू करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, पटसंख्या कमी असलेल्या या आश्रम शाळांमधील अतिरिक्त शिक्षकांना अन्यत्र सेवेत सामावून घेण्याची कार्यवाही या नियमांतर्गत पूर्ण करणे व कायदा आणि नियमावलीकडे दुर्लक्ष करून खाजगी अनुदानित आश्रम शाळेतील अतिरिक्त शिक्षकांना सेवा संरक्षण न देण्याचा आदेश शासनाने निर्गमित केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त संदर्भातील नियमावलीमध्ये दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) विजाभज आश्रमशाळांसाठी स्वतंत्र नियमावली नसल्यामुळे शालेय शिक्षण विभागाच्या सदर अधिनियम व नियमावलीनुसार कार्यवाही करण्यात येते.

(२) हे खरे नाही. राज्यातील विजाभज आश्रमशाळांमध्ये अतिरिक्त ठरलेल्या कर्मचाऱ्यांबाबत शासन निर्णय दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१२ नुसार कार्यवाही केली जाते.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील आदिवासी आश्रमशाळांमध्ये विद्यार्थ्यांचे होत असलेले मृत्यू

(३३) * २३५४५ श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर : तारांकित प्रश्न क्रमांक २२०६६ ला दिनांक २२ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आदिवासी आश्रमशाळांमध्ये विद्यार्थ्यांना अल्पोपहार आणि जेवण वेळेत व पुरेसे मिळत नसणे अशा अनेक कारणांस्तव मागील दहा वर्षात १०७७ आदिवासी विद्यार्थ्यांचा मृत्यू झाल्याचे तसेच सदर मृत्यूची नोंद नियमित ठेवली जात नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर विद्यार्थ्यांचे मृत्यू थांबविण्याकरीता डॉ.सुभाष साळुंखे यांच्या अध्यक्षतेखालील शासनाने नेमलेल्या समितीचा अहवाल मा.राज्यपालांना सादर करण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, मा.राज्यपालांनी याप्रकरणी गंभीर दखल घेऊन विद्यार्थ्यांचे मृत्यू रोखण्यासाठी समितीने सुचविलेल्या उपाययोजनांची तात्काळ अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनास कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१), (२), (३) व (४) सन २००१-०२ ते सन २०१५-१६ पर्यंत शासकिय आश्रमशाळांत विविध कारणांनी १०७७ विद्यार्थ्यांचा मृत्यू झाला आहे. अल्पोपहार आणि जेवण वेळोक्त व पुरेसे मिळत नसल्यामुळे विद्यार्थ्यांचे मृत्यू झाल्याचे दिसून आलेले नाही. राज्यातील शासकीय आदिवासी आश्रमशाळांतील विद्यार्थ्यांना पुरेसे, सकस जेवण व नाष्टा निर्धारित वेळेवर दिला जातो.

आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांच्या मृत्यूंच्या कारणांचा अभ्यास करून त्यावर उपाययोजना सुचविण्यासाठी डॉ.सुभाष साळुंखे, सेवानिवृत्त आरोग्य महासंचालक यांच्या अध्यक्षतेखाली शासनाने तांत्रिक समिती गठित केली होती. सदर समितीने आपला अहवाल मा.राज्यपाल महोदयांना दिनांक १९/१०/२०१६ रोजी सादर केला असून सदर अहवालातील शिफारशीची अंमलबजावणी करण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

**भूगांव (जि.वर्धा) येथील इंद्रजित पॉवर प्रा.लि. या कारखान्याला
पुरविण्यात येणाऱ्या पाणी पुरवठ्याबाबत**

(३४) * २३५९८ अॅड.निरंजन डावखरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक २३०९६ ला दिनांक २ ऑगस्ट, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वर्धा जिल्ह्यातील भूगाव इंद्रजित पॉवर प्रा.लि. हा कारखाना वीज निर्मिती करत असून उक्त वीजनिर्मिती कोणत्या स्त्रोताच्या माध्यमातून करण्यात येत आहे,

(२) असल्यास, वर्धा जिल्ह्यातील भूगाव इंद्रजित पॉवर प्रा.लि. येथील कारखान्याला वार्षिक किती द.ल.घ.मी. पाण्याची आवश्यकता असून सदरहू कारखाना स्थापनेच्या दिनांकापासून अद्यापपर्यंत वर्ष निहाय किती पाण्याचा उपयोग करण्यात आला आहे, तसेच सदर कारखान्यासाठी लागणारे पाणी कोणत्या स्त्रोतामार्फत उपलब्ध करून घेण्यात येते,

- (३) असल्यास, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने उपरोक्त कारखानाच्या उत्पादन प्रक्रियेची तपासणी करून सदर कारखान्यामार्फत जल प्रदुषण पसरविण्यात येत असल्याने सदर कारखान्याला दोषी ठरविण्यात आले असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) मे. इंद्रजित पॉवर प्रा.लि. हा कारखाना वर्धा जिल्ह्यातील मौजे-बरबडी येथे कार्यरत आहे. या कारखान्यामध्ये कोळशापासून ८० मेगावॉट वीजनिर्मिती केली जाते. सदर प्रकल्प हा कॅप्टीव्ह पॉवर प्लान्ट आहे.

(२) मे. इंद्रजित पॉवर प्रा.लि. भुगांव या कारखान्याला १.०० द.ल.घ.मी. प्रति वर्ष एवढ्या पाण्याची आवश्यकता आहे. या पॉवर प्लान्टची स्थापना सन २००८ या वर्षी झाली आहे. सन २००८ या वर्षीत ०.६० द.ल.घ.मी. व नोव्हेंबर, २००९ मध्ये १.०० द.ल.घ.मी. इतक्या पाण्याचा वापर झालेला आहे. या पॉवर प्लान्ट साठीचे पाणी हे उत्तम व्हॅल्यु स्टिल लिमिटेड, भुगांव वर्धा यांचेशी महाराष्ट्र शासन जलसंपदा विभाग यांचा नोव्हेंबर, २००९ मध्ये झालेल्या करारनाम्यानुसार पुरविण्यात येते. मे. इंद्रजित पॉवर प्रा.लि. भुगांव या कंपनीस उपरोक्त करारनाम्यानुसार मंजूर ३.६५ द.ल.घ.मी. आरक्षणापैकी १.९५ द.ल.घ.मी. प्रती वर्ष पाणी “ना विक्री तत्वावर” वापर करण्याबाबतचा प्रस्ताव जलसंपदा विभागांतर्गत विचाराधीन आहे. सदर पाणी पुरवठा धाम नदी प्रकल्पाच्या येळाकेळी येथील उन्नई बंधान्याखाली महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, वर्धा यांचे पवनार गावाजवळील बंधान्याच्या स्त्रोतामधून करण्यात येतो.

(३) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण महामंडळाने सादर केलेल्या अहवालानुसार, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण महामंडळामार्फत सदरील कारखान्याला वेळोवेळी भेट देऊन तपासणी करण्यात येते. सदर कारखान्यामार्फत जल प्रदूषण पसरविण्यात येते अशाबाबतची तक्रार अथवा मंडळातर्फे भेटी दरम्यान देखील जल प्रदुषण होत असल्याबाबत माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आलेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मजुर सहकारी संस्थेला विना ई-निविदा १५ लाख रुपयाची कामे देणेबाबत

(३५) * २५२०० श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे :

सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१४ च्या शासन निर्णयान्वये रुपये ३ लाखाच्या वरील कामे ई-निविदा पध्दतीने दिली जात असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त शासनाच्या निर्णयामुळे रुपये ३ लाखाच्या वरील कामे मजुर सहकारी संस्थाना मिळत नसल्याने राज्यातील १४००० संस्थांमधील ७ लाख मजुर सभासद कामापासून वंचित राहत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मजुर संस्थेला सन २००६ च्या निर्णयाप्रमाणे रुपये १५ लाख रुपयांची कामे ई-निविदांशिवाय देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय.

(२) हे खरे नाही. अशा प्रकारची तक्रार कोणत्याही दारिद्र्य रेषेखालील मजुर सभासदाने केलेली नाही.

(३) सामान्य प्रशासन विभागाने दिनांक २६/११/२०१४ च्या शासन निर्णयानुसार राज्यातील सर्व मंत्रालयीन विभागांनी रुपये ३ लाखापेक्षा जास्त किंमतीची कामे ई-निविदाद्वारे करण्याच्या सुचना दिल्या आहेत. त्यामुळे मजूर सहकारी संस्थांना विना निविदा रुपये १५ लाखापर्यंतची कामे देण्याबाबत सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून कार्यवाही प्रस्तावित नाही.

(४) लागू नाही.

बदलापूर (जि.ठाणे) येथील महावितरणाच्या गैरकारभाराबाबत

(३६) * २४२६४ श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा

खुलासा करतील काय :-

(१) बदलापूर (जि.ठाणे) येथील महावितरणाच्या गैरकारभारामुळे सातत्याने खंडित होणारा वीजपुरवठा, मीटर वाचनाशिवाय वीज ग्राहकांना देण्यात येणारी वीज देयके यामुळे तेथील वीज ग्राहकांसमोर अनेक गंभीर समस्या निर्माण होऊन त्यांना आर्थिक भुर्दंडही सोसावा लागत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत वीजग्राहकांनी मागील सहा महिन्यांपासून सातत्याने स्थानिक महावितरण कार्यालयाकडे अनेक तक्रारी करूनही अद्यापपर्यंत सदर कंपनीकडून कोणतीही दखल घेण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी वीज ग्राहकांना अखंडित व सुरक्षित वीजपुरवठा तसेच वीज वापर केलेल्या विजेचे योग्य तेच बिल विनाविलंब देण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) व (२) देखभाल व दुरुस्तीच्या कामासाठी उच्चदाब वाहिनी, लघुदाब वाहिनी व रोहित्र इत्यादीचे काम करण्यासाठी महावितरण कंपनीच्या नियमानुसार वीज पुरवठा खंडीत करण्यात येतो.

ग्राहकांचा वीज पुरवठा, वीज बिल किंवा महावितरणच्या कोणत्याही कामासंबंधी तक्रार प्राप्त झाल्यास महावितरण कंपनीच्या प्रचलित नियमानुसार वेळेत ग्राहकांच्या तक्रारीची दखल घेऊन सदर तक्रारीचे निवारण केले जाते.

(३) महावितरण कंपनीकडून वीज ग्राहकांना अखंडित व सुरक्षित वीज पुरवठा देणेसाठी देखभाल व दुरुस्तीची कामे निविदा काढून मे. आदित्य इलेक्ट्रिकल्स, पुणे यांच्यामार्फत चालू केली आहेत. तसेच योग्य वीज बिल न दिल्यामुळे सदर एजन्सीवर दंडात्मक कारवाई करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात साखर उत्पादनात वाढ होण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना

(३७) * २३६३२ श्री.नारायण राणे, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मागील वर्षीच्या दुष्काळामुळे साखरेचे उत्पादन कमी होणार असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कमी ऊस उत्पादन व आर्थिक अडचणींमुळे राज्यातील ४० साखर कारखाने बंद पडणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय.

(२) अंशतः खरे आहे. गाळप हंगाम २०१५-१६ मध्ये गाळप घेतलेल्या कारखान्यांपैकी गाळप हंगाम २०१६-१७ मध्ये कमी ऊस उत्पादनामुळे संभाव्य सुरु न होणारे २२ साखर कारखाने आहेत.

(३) वेळ प्रसंगी बंद साखर कारखान्याच्या कार्यक्षेत्रातील शेतकऱ्यांचा ऊस जवळच्या साखर कारखान्यांच्या मदतीने गाळप करण्याची कार्यवाही करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पडवे (ता.गुहागर, जि.रत्नागिरी) येथील महाराष्ट्र वीज वितरण कंपनीच्या जीर्ण व धोकादायक वीजवाहिन्यामुळे एका तरुणाचा झालेला मृत्यू

(३८) *२४९०१ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पडवे (ता.गुहागर, जि.रत्नागिरी) येथील महाराष्ट्र वीज वितरण कंपनीच्या जीर्ण व धोकादायक वीजवाहिन्यामुळे एका तरुणाचा मृत्यू झाला असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दाटवस्तीच्या मुस्लीम मोहल्ला या भागातील नवीन कोटेड कन्डक्टर वायर अर्धवट स्थितीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) मौजे वरचा मोहल्ला पडवे, ता.गुहागर, जि.रत्नागिरी येथे दिनांक ११ सप्टेंबर, २०१५ रोजी घराजवळून गेलेल्या वीज वाहिनीच्या स्पर्शाने एका तरुणाचा मृत्यू झाला होता. सदर घटना घराचे बांधकाम असुरक्षितपणे वाढविल्यामुळे घडली होती.

(२) व (३) हे खरे आहे.

जेथे अपघात झाला होता. त्या वरचा मोहल्ला पडवे येथे गंजलेले १० खांब बदलण्यात आले. त्याचबरोबर संपूर्ण १५ गाळ्यांच्या विद्युत वाहिन्या काढून त्या ठिकाणी नवीन कोटेड कंडक्टर (एरिएल बंच केबल) बसविण्यात आले आहेत व काम पूर्ण करण्यात आले आहे. तसेच खालचा मोहल्ला पडवे येथे एकूण १४ गाळ्यांच्या वाहिन्या बदलण्याचे काम प्रस्तावित असून, त्यापैकी ३ गाळ्यांच्या विद्युत वाहिन्या काढून नवीन कोटेड कंडक्टर (एरिएल बंच केबल) बसविण्याचे काम पूर्ण झाले आहे. उर्वरित ११ गाळ्यांचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळात सदनिका
खरेदीमध्ये केलेला गैरव्यवहार**

(३९) * २४७६० श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाने दराची योग्यता निर्धारित न करता सदनिका खरेदी केल्याने रुपये १.०२ कोटीचा जादा खर्च झाल्याचा ठपका भारताच्या नियंत्रक व महालेखापरिक्षक (कॅग) यांनी राज्य शासनावर ठेवला असल्याचे दिनांक १० ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) हे अंशतः खरे आहे.

सन २०१३-१४ या कालावधीमध्ये महामंडळाने खरेदी केलेल्या सदनिकेच्या दराची योग्यता निर्धारित न करता खरेदी केल्याचे आढळून आल्याने महालेखाकार यांच्या लेखापरिक्षण अहवालामध्ये रुपये ७२.२८ लाख विहीत कार्यपद्धतीचा अवलंब न करता सदनिका खरेदीसाठी जादा खर्च केल्याचा आक्षेप नोंदविण्यात आला आहे.

(२) सन २०१२-१३ ते २०१४-१५ या कालावधीमध्ये झालेल्या आर्थिक गैरव्यवहाराबाबत सी.आय.डी.मार्फत सुरु असलेल्या चौकशीमध्ये विविध प्रकरणात झालेल्या गैरव्यवहाराच्या अनुषंगाने तत्कालीन व्यवस्थापकीय संचालक, श्री.इंगळे अटकेत आहेत. उक्त प्रकरणी सदनिकेचे मूळ दस्तावेज तत्कालीन उपमहाव्यवस्थापक (आस्थापना) यांनी गहाळ केले असे निदर्शनास आल्यानंतर जबाबदार असलेल्या तत्कालीन महाव्यवस्थापक (प्रशा) श्री.बावणे यांना दिनांक १८/०४/२०१५ च्या शासन आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले आहे.

सध्या सदनिका महामंडळाच्या ताब्यात असून सदनिकेचे मूळ दस्तावेज गहाळ झाल्याने मुंबई उपनगर जिल्हा अंतर्गत सर्व सहाय्यक दुय्यम निबंधक यांना महामंडळाच्या पूर्वपरवानगी शिवाय बोरीवली येथील सदनिका अन्य पक्षकाराच्या किंवा संस्थेच्या नावाने दस्त नोंदणी करू नये असे कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यात ठक्कर बाप्पा आदिवासी वस्ती

सुधार योजनेत झालेला गैरव्यवहार

(४०) * २३६५० श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.नारायण राणे, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सुजितसिंह ठाकूर : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात आदिवासी भागातील गावांचा विकास जलद गतीने व्हावा, यासाठी शासनामार्फत सन २००७-०८ पासून ठक्कर बाप्पा आदिवासी वस्ती सुधारणा योजना राबविण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेमार्फत सन २००७-०८ ते २०१४-१५ पर्यंत जव्हार आदिवासी विकास प्रकल्पांतर्गत पालघर जिल्ह्यातील जव्हार, मोखाडा, विक्रमगड व वाडा या ४ तालुक्यांमध्ये ठक्कर बाप्पा योजनेतून १५८७ विकास कामे झाल्याचा व त्यावर रक्कम रुपये १५४ कोटी ३३ लाख रुपयांचा निधी खर्च झाला असल्याचे तसेच विक्रमगड तालुक्यातील खुडेद, घोडीचा पाडा या गावातील मंगल कार्यालयाच्या इमारतीचे काम पूर्ण झाल्याचे दाखविण्यात आले असले तरी प्रत्यक्षात मात्र या मंगल कार्यालयाची इमारतच अस्तित्वातच नसल्याने आदिवासी विकास प्रकल्प व सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अधिकारी/

कर्मचाऱ्यांनी बनावट कागदपत्रे बनवून जिल्ह्यात रुपये १०० कोटी पेक्षा अधिक निधीचा गैरव्यवहार झाला असल्याचे दिनांक १७ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू प्रकरणाची चौकशी करण्याची मागणी शिवक्रांती संघटनेसह अन्य सामाजिक संघटनांनी निवेदनाद्वारे मा.मुख्यमंत्री व जिल्हाधिकारी, पालघर यांचेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय व त्यानुसार संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, जव्हार कार्यालयातील प्रकल्प अधिकारी, आदिवासी विकास निरीक्षक व संबंधित कार्यासन यांनी दिनांक १२/९/२०१६ रोजी मौजे खुडेदपैकी घोडीचापाडा येथे समक्ष पाहणी केली असता या पाड्यात कोणतेही मंगल कार्यालयाची इमारतच अस्तित्वात नसल्याचे निदर्शनास आले आहे. मात्र जिल्ह्यात १०० कोटीपेक्षा जास्त अधिक निधीचा गैरव्यवहार झाला आहे, हे खरे नाही.

(३) संपादक, साप्ताहिक शब्द मशाल यांनी दिनांक १४/०९/२०१६ च्या पत्रान्वये चौकशी करण्याची मागणी केली होती.

(४) संबंधित अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जव्हार, जि.पालघर, उपअभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विक्रमगड, प्रकल्प कार्यालयातील आदिवासी विकास निरीक्षक, सरपंच, ग्रामपंचायत खुडेद व संबंधित ठेकेदार यांच्याविरुद्ध विक्रमगड तालुक्यातील मौजे खुडेदपैकी घोडीचापाडा येथील मंगल कार्यालयाचे बांधकाम न करता शासकीय निधीचा अपहार केल्याप्रकरणी दिनांक ४/१०/२०१६ रोजी पोलीस ठाणे, विक्रमगड येथे एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, जव्हार, जि.पालघर यांचेमार्फत (एफआयआर क्र.७१/१६) गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

**वसई-विरार परिसरातील विद्युत उपकरणे व विद्युत वाहिन्या
इत्यादींच्या दुरुस्तीबाबत**

(४१) * २४८८१ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले :

सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसई-विरार परिसरातील धोकादायक गंजलेले विद्युत पोल, जुनाट विद्युत तारा, ट्रान्सफॉर्मर, डीपी, नादुरुस्त विद्युत उपकरणे, भूमीगत विद्युत वाहिन्या इत्यादी दुरुस्ती करण्यासंदर्भात मा.ऊर्जा मंत्री यांनी मुख्य अभियंता, महावितरण, कल्याण विभाग यांना आदेश देण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी कार्यवाही केल्याचा अहवाल शासनास सादर करण्यात आला आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) वसई महामंडळांतर्गत वसई विरार परिसरातील धोकादायक गंजलेले विद्युत पोल, जुनाट विद्युत तारा, ट्रान्सफॉर्मर, डीपी, नादुरुस्त विद्युत उपकरणे, भूमीगत विद्युत वाहिन्या इत्यादी दुरुस्ती करण्यासंदर्भात पायाभूत आराखडा-१, आरएपीडीआरपी, यु अँड एम, ओ अँड एम इत्यादी योजनेमार्फत वीज वाहिन्या व उपकरणे यांची दुरुस्ती व नविनीकरण मंजूर डीपीआर प्रमाणे झाले आहे. तसेच पायाभूत आराखडा-२, आरएपीडीआरपी, यु अँड एम, ओ अँड एम योजनेमधील कामे सुरु आहेत. तसेच एकात्मिक ऊर्जा विकास योजनेअंतर्गत भाग-१ करिता निविदा काढण्यात आली असून यशस्वी कंत्राटदारास कार्यादेश (LOA) देण्यात आला आहे. एकात्मिक ऊर्जा विकास योजनेअंतर्गत भाग-२ करिता कल्याण परिमंडळ स्तरावर निविदा काढण्यात आलेली असून निविदा प्रक्रियेचे काम प्रगतीपथावर आहे. तसेच यु अँड एम योजनेअंतर्गत गंजलेले विद्युत पोल, जुनाट तारा, ट्रान्सफॉर्मर डीपी, नादुरुस्त विद्युत उपकरणे, भूमिगत विद्युत वाहिन्या इत्यादीची काम प्रगतीपथावर आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर शहरात एस.एन.डी.एल.ने आकडे टाकून चोरी
करणाऱ्या ग्राहकांवर कारवाई केल्याबाबत**

(४२) * २५४८२ श्री.मितेश भांगडिया : तारांकित प्रश्न क्रमांक २१३८२ ला दिनांक १९ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर शहरात एस.एन.डी.एल.ने आकडे टाकून ३७ हजार युनिट विद्युत चोरी करणाऱ्या चारशेहून अधिक ग्राहकांवर कारवाई केल्याचे दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सामान्य ग्राहकांना त्यांच्या वीज देयकामध्ये वीज शुल्क सदराखाली आकारण्यात येणारी जादा रक्कम ही या वीज चोरीमुळे होणाऱ्या नुकसानाची भरपाई आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त सर्वसामान्यांच्या मासिक वीज देयकात समाविष्ट कर असलेले वीज शुल्क माफ करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) वीज वाहिन्यांवर आकडे टाकून वीज चोरी करणाऱ्या व नुकसान करणाऱ्यांवर मे.एस.एन.डी.एल.तर्फे विद्युत कायदा २००३ मधील कलम १३५ व १३८ नुसार कारवाई करण्यात येते. त्यानुसार आर्थिक वर्ष सन २०१६-१७ मधील सप्टेंबर अखेर ३०९ प्रकरणांमध्ये एकूण ३७९३६८ युनिट्सच्या रुपये ५७,९५,५१४/- किंमतीची चोरी पकडण्यात आली असून संबंधितांवर नियमाप्रमाणे कारवाई करण्यात आली आहे.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर जिल्ह्यातील समाजकल्याण विभागाच्या बोगस
वसतिगृहांवर कारवाई करण्याबाबत**

(४३) * २४६२५ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले, श्रीमती विद्या चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक २०२०४ ला दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर जिल्ह्यातील जिल्हापरिषदेच्या समाजकल्याण विभागांतर्गत चालविण्यात येणाऱ्या ५८ बोगस वसतिगृहांमध्ये गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) होय.

(२) होय.

सदर प्रकरणी दोषी असणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर जबाबदारी निश्चित करून त्यांच्यावर प्रशासकीय कारवाई करण्याबाबत प्रस्तावित करण्यात आले आहे. तसेच, सदर प्रकरणातील संबंधित वसतिगृहांची तपासणी करण्यासाठी विशेष चौकशी पथक नेमण्यात आले असून त्यांच्यामार्फत तपासणी करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई कृषि उत्पन्न बाजार समितीच्या संचालक मंडळाने मसाला मार्केटमधील
व्यापाऱ्यांना दिलेल्या एफएसआयमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(४४) * २५३५९ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय पणन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई कृषि उत्पन्न बाजार समितीच्या संचालक मंडळाने मसाला मार्केटमधील व्यापाऱ्यांना शिल्लक एफएसआय देण्याच्या निर्णयानुसार व्यापाऱ्यांकडून किमान रेडिरेकनरप्रमाणे शुल्क आकारणे आवश्यक असताना प्रत्यक्षात रेडिरेकनरपेक्षा ५० टक्के कमी दराने एफएसआय देण्याचा निर्णय घेतल्यामुळे रुपये ६०० प्रति चौरस मीटर एवढे कमी शुल्क आकारण्यात आल्यामुळे या प्रकरणात गैरव्यवहार झाल्याचे एका संचालकाने व सामाजिक कार्यकर्त्यांनी माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आणले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने या प्रकरणातील दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय.

(२) व (३) मुंबई कृषि उत्पन्न बाजार समितीमध्ये झालेल्या एफएसआय गैरव्यवहाराच्या प्रकरणाची भारतीय प्रशासन सेवेतील अधिकाऱ्यामार्फत महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) अधिनियम, १९६३ च्या कलम ४३ प्रमाणे चौकशी करण्यात आली आहे. या चौकशी अहवालाच्या आधारे पणन संचालक, पुणे यांना शासनाच्या दिनांक १९ नोव्हेंबर, २०१६ च्या पत्रान्वये खालीप्रमाणे निर्देश देण्यात आले आहेत.

- (अ) मुंबई कृषि उत्पन्न बाजार समिती व गाळाधारक यांच्यात झालेल्या लिज डिड मधील खंड (Clause) २५ प्रमाणे फरकाची रक्कम वसूल करावी.
- (ब) वसूलीस नकार देणाऱ्या गाळाधारकांचे गाळे वाटपाचे आदेश रद्द करून वसूलीबाबत याचिका जिल्हा न्यायालय, ठाणे येथे दाखल करावी, तसेच,
- (क) सदर प्रकरणी दोषी व्यक्तींविरुद्ध फौजदारी कारवाई करण्यात यावी.

राज्यातील मागासवर्ग, विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील विद्यार्थ्यांच्या नॉनक्रिमीलेअरसंदर्भात काढलेला शासन निर्णय रद्द करण्याबाबत

(४५) * २४६८५ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर : तारांकित प्रश्न क्रमांक २००५२ ला दिनांक २२ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मागासवर्ग (ओबीसी), विमुक्त जाती, भटक्या जमातीतील विद्यार्थ्यांची नॉनक्रिमीलेअर उत्पन्न मर्यादा रुपये ४.५ लाखावरून ६ लाख रुपये करण्याचा निर्णय शासनाने दिनांक २० ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास घेतला असला तरी सन २०१५-१६ या शैक्षणिक वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना यातून वगळण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या विद्यार्थ्यांच्या पालकांना पुढील चार वर्षे शिक्षण शुल्क भरावे लागत असून ते न भरल्यास त्या विद्यार्थ्यांना अर्धवट मध्येच शिक्षण सोडण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त शासन निर्णय रद्द करून नविन शासन निर्णय काढून संबंधित विद्यार्थ्यांना लाभ देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) शासन निर्णय दिनांक २० ऑगस्ट, २०१६ अन्वये घेतलेला निर्णय सन २०१६-२०१७ या शैक्षणिक वर्षापासून लागू आहे.

(२) हे खरे नाही,

सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षामध्ये सुधारित उत्पन्न मर्यादा प्रथम/द्वितीय/ तृतीय/चतुर्थ वर्षात शिकत असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू करण्यात आली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

येवला (जि.नाशिक) तालुक्यातील आदिवासींना आदिवासी उपयोजनेतर्गत

घरकुल व इतर योजनांचा लाभ मिळण्याबाबत

(४६) * २३६१४ श्री.जयवंतराव जाधव : तारांकित प्रश्न क्रमांक १९५८५ ला दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) येवला (जि.नाशिक) तालुक्यातील नागरिकांना आदिवासी उपयोजनेतर्गत घरकुल योजना व इतर विविध वैयक्तिक मुलभूत योजनांचा लाभ मिळण्यासाठी कार्यवाही करण्याचे दिनांक ७ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प अधिकारी यांना अपर आयुक्त यांनी निर्देश देऊनही आदिवासी नागरिकांना मुलभूत योजनांपासून वंचित ठेवले असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) हे खरे नाही.

नाशिक विभागातील नाशिक प्रकल्प क्षेत्रांतर्गत येवला तालुक्यातील आदिवासी नागरीकांना शबरी आदिवासी घरकुल योजनेतर्गत जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नाशिक यांचेकडून प्रकल्प कार्यालयाकडे ४१ लाभार्थ्यांचे अर्ज प्राप्त झालेले आहे. त्यानुसार पात्र लाभार्थ्यांना घरकुल योजनेचा लाभ देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

तसेच येवला तालुक्यातील वैयक्तिक मूलभूत लाभाच्या योजनेतर्गत खालीलप्रमाणे लाभार्थ्यांना एच.डी.पी.ई. पाईप व तेलपंप मंजूर केलेले आहेत.

योजना	सन २०१४-१५	सन २०१५-१६
एच.डी.पी.ई.पाईप	१७	१०
तेलपंप	०७	२७

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सूर्यमाळा (ता.वाडा, जि.पालघर) येथील आश्रमशाळेतील गैरसुविधांबाबत

(४७) * २३६७० श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सूर्यमाळा (ता.वाडा, जि.पालघर) येथील आश्रमशाळेत २६० विद्यार्थी व १८७ विद्यार्थिनी शिक्षण घेत असून या शाळेतील १ ली ते १२ वीच्या विद्यार्थीनींना निवासासाठी तीन तर विद्यार्थ्यांना पाच वर्ग खोल्या असून विद्यार्थीनींच्या वर्गाची दूरवस्था झाली असल्याचे दिनांक २८ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी देण्यात येत असलेल्या वस्तू शाळेचे पदाधिकारी व व्यवस्थापनातील व्यक्ती परस्पर नेत असल्याचे आरोप गावकऱ्यांनी केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) शासकीय आश्रमशाळा सुर्यमाळ, ता.मोखाडा, जि.पालघर येथे इयत्ता १ ली ते १२ वी पर्यंत वर्ग सुरु असून सदयस्थिती २५० मुले व १८१ मुली असे एकूण ४३१ विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

एकूण १२ वर्ग खोल्यांपैकी १० वर्ग खोल्यांची दुरुस्ती पुर्ण झालेली असून २ वर्ग खोल्यांचे दुरुस्तीचे काम प्रगतीत आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालघर जिल्ह्यातील आदिवासी आश्रमशाळांमधील विद्यार्थ्यांना
सोईसुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(४८) * २५३१५ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यातील आदिवासी आश्रमशाळांमध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना माहे मे, २०१६ पासून अंडी, केळी आणि दूध यांचे वाटप बंद असून, गणवेश व शालेय साहित्याचे वाटप झाले नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बाब १ मधील नमूद केलेल्या वस्तुंचे वाटप आदिवासी विद्यार्थ्यांना तातडीने करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) हे खरे नाही.

पालघर जिल्ह्यात प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प जव्हार व डहाणू येथील शासकीय आश्रमशाळा सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षामध्ये १५ जून, २०१६ पासून सुरु झालेल्या आहेत. तेव्हापासून विद्यार्थ्यांना अंडी, केळी आणि दूध यांचा पुरवठा केलेला आहे. विद्यार्थ्यांना पहिला गणवेश जुलै, २०१६ अखेर वाटप करण्यात आला आहे. तसेच शालेय साहित्यांचे वाटप सुध्दा करण्यात आलेले आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात बनावट दारु विक्रेत्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(४९) * २४७९७ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर :

सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मोठ्या प्रमाणात बनावट दारुची विक्री केली जात असल्यामुळे राज्याचे आर्थिक नुकसान होत आहे तसेच दारुचे नेमके किती उत्पादन होते व त्याचा पुरवठा कसा केला जातो यावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी शासनाने दारुच्या बाटल्यांवर होलोग्राम बसविणे सक्तीचे करण्याचा निर्णय घेतला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एक हजार कोटी रुपयांची होलोग्राम पुरवठ्यासाठी काढण्यात आलेल्या निविदेतील अटी व शर्तीमध्ये त्रुटी आढळल्यामुळे हजारो कोटी रुपयांचे होलोग्राम पुरवठ्याचे कंत्राट रद्द करण्याचा निर्णय शासनाने माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान घेण्यात आला, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) ट्रॅक अँड ट्रेस प्रणालीबाबत देश/विदेशात उपलब्ध असलेल्या अद्ययावत तंत्रज्ञानाचा विचार करून तसेच सखोल अभ्यास करून निविदेच्या अटी व शर्तीमध्ये आवश्यक ते बदल करण्याच्या दृष्टीने निविदा रद्द करण्यात आली. सुधारीत निविदेच्या प्रक्रिया सुरू करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

करमाळा (जि.सोलापूर) येथे वीज वितरण

कंपनीतील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(५०) * २५५५४ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) करमाळा (जि.सोलापूर) येथील वीज वितरण कंपनीकडून सुरळीतपणे वीजपुरवठा करण्यात यावा यासाठी ग्राहकांकडून वारंवार तक्रारी करून सुध्दा या तक्रारींची दखल घेतली जात नसल्याने वीजग्राहक त्रस्त झाले असल्याचे माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, वीज वितरण कंपनीच्या कार्यालयातील अभियंत्यांसह अनेक पदे रिक्त आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

माहे जून, २०१६ या कालावधीमध्ये करमाळा नगरपरिषदेद्वारे शहरातील पथदिवे बदलून नवीन एल.ई.डी.पथदिवे बसविण्याचे काम चालू होते. त्याकरिता नगरपरिषदेकडून परस्पर वेळोवेळी विद्युत पुरवठा बंद करण्यात येत होता. तसेच करमाळा शहर व परिसरामध्ये अनेक वेळा जोराचे वारे वादळासह पाऊस झाल्याने विद्युत पोल पडल्यामुळे विद्युत पुरवठा खंडीत होण्याचे प्रकार घडले.

(२) हे खरे नाही.

करमाळा शहरातील अभियंते यांची पदे रिक्त नाहीत. यंत्रचालकाची एकूण ४ पैकी २ नियमित कर्मचाऱ्यातून व २ पदे बाह्य कंत्राटी स्वरूपात भरली आहेत. तारमार्गाची एकूण १२ पदे मंजूर असून ९ पदे नियमित कर्मचाऱ्यातून भरली आहेत. ३ पदावर विद्युत सहाय्यक (२) व पहारेकरी (१) अशी भरलेली आहेत.

(३) मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, करमाळा यांना महावितरणच्या परवानगीशिवाय करमाळा शहरातील कोणत्याही रोहित्रांचा वीज पुरवठा परस्पर बंद करण्यात येऊ नये व नवीन एल.ई.डी.पथदिवे. बसविण्याकरिता रितसर परवानगी घेण्यात यावी असे सहाय्यक अभियंता, महावितरण, करमाळा शहर यांनी कळविले आहे. माहे जून २०१६ व जुलै, २०१६ या कालावधीमध्ये करमाळा शहर व तालुक्यामध्ये लघुदाबाचे १४० पोल, उच्चदाबाचे ८९ पोल व २ डी.पी. वादळी पावसामुळे पडले होते. पडलेले सर्व पोल उभारणीचे काम महावितरणकडून युध्द पातळीवर हाती घेऊन दिनांक २२ ऑगस्ट, २०१६ पर्यंत काम पूर्ण करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**माळ (ता.मुरबाड, जि.ठाणे) येथील आदिवासी आश्रमशाळेतील
विद्यार्थ्यांना विषबाधा झाल्याबाबत**

(५१) * २५९०३ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माळ (ता.मुरबाड, जि.ठाणे) येथील शहापूर आदिवासी विकास प्रकल्पांतर्गत सुरु असलेल्या आश्रमशाळेतील २३ विद्यार्थ्यांना दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास शिळे अन्न दिल्याने विषबाधा झाल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१), (२) व (३) शासकीय आश्रमशाळा माळ येथील १९ विद्यार्थ्यांना दिनांक १५/१०/२०१६ रोजी संध्याकाळच्या जेवणानंतर मळमळणे, डोके दुखणे, पोट दुखणे इत्यादी त्रास झाल्याने ग्रामीण रुग्णालय टोकावडे येथे उपचारासाठी दाखल करण्यात आले होते. तदनंतर दिनांक १६/१०/२०१६ रोजी आणखी ४ विद्यार्थ्यांना रुग्णालयात दाखल करण्यात आले होते. विद्यार्थ्यांना झालेल्या त्रासाच्या कारणांचा शोध घेण्यासाठी दिनांक १५/१०/२०१६ रोजीच्या संध्याकाळच्या जेवणाचे नमुने तपासणीसाठी पोलीस यंत्रणेमार्फत उपसंचालक, आरोग्य सेवा, प्रयोगशाळा पुणे येथे पाठविण्यात आले आहेत. तसेच अन्नधान्य व गोडेतेल तपासणीसाठी अन्न व औषध प्रशासन, ठाणे यांच्याकडे पाठविण्यात आले आहेत. त्याबाबतचा अहवाल अद्याप प्राप्त झालेला नाही.

सदर प्रकरणी शाळेचे अधीक्षक यांना दिनांक १६/११/२०१६ रोजी निलंबित करण्यात आले आहे व मुख्याध्यापक यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली आहे.

**औरंगाबाद येथे आधुनिक शेतीमालाचे टर्मिनल मार्केट तसेच सोलापूरमधील
मंदुप येथे कांद्यासाठी विशेष बाजार उभारण्याबाबत**

(५२) * २४७२४ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय पणन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाड्यातील शेती मालाला जादा दर मिळावा यासाठी औरंगाबाद येथे आधुनिक शेतीमालाचे टर्मिनल मार्केट तसेच सोलापूरमधील मंदुप येथे कांद्यासाठी विशेष बाजार (स्पेशल कमोडिटी मार्केट) उभारण्यात येणार असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी सविस्तर विकास आराखडा (डीपीआर) बनविण्यासाठी निविदा काढण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) व (२) औरंगाबाद येथे आधुनिक बाजार (Modern Market) तर मंदुप येथे कांद्यासाठी विशेष वस्तू बाजार उभारणी त्वरीत पूर्ण करण्याबाबत संचालक पणन यांना कळविण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

तळोजा (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथील नवीन डम्पींग ग्राऊंड प्रकल्पाबाबत

(५३) * २३५७७ श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक १९४२१ ला दिनांक २० जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तळोजा (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथील सिडको नागरी घनकचरा डम्पींग ग्राऊंडच्या परिसरातील गावातील विहीरी, कुपनलिका, डबके, तलाव इत्यादी ९ निरनिराळ्या पाण्याच्या स्रोतांतून पाण्याचे दोन नमुने केव्हा घेण्यात आले आहेत,

(२) असल्यास, सदर नमुने महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाच्या महापे येथील प्रयोग शाळेत केव्हा पाठविण्यात आले व त्यावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने दिनांक १३ जून, २०१६ रोजी पाण्याचे दोन नमुने घेतले आहे.

(२) सिडको नागरी घनकचरा डम्पींग ग्राऊंड तळोजा यांच्या आजुबाजूच्या गावांतील (विहीरी, कुपनलीका, डबके) ९ निरनिराळ्या पाण्याच्या स्त्रोतातून पाण्याचे दोन नमूने घेण्यात आले होते व ते महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, महापे यांच्यामार्फत तपासणीसाठी ग्राऊंड वॉटर सर्वे अँड डेव्हलपमेंट एजन्सी, कोकण विभाग, नवी मुंबई यांचेकडे दिनांक १४ जून, २०१६ रोजी तपासण्यासाठी पाठविण्यात आले असता, त्यांनी दिनांक २० जुलै, २०१६ रोजी उपसंचालक, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, नवी मुंबई यांच्याकडे अहवाल सादर केला आहे व त्यानुसार पुढील कार्यवाही महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, नवी मुंबई यांच्यामार्फत करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यात मागासवर्गीयांसाठी देण्यात येणाऱ्या

विशेष निधीचे योग्य विनियोजन करण्याबाबत

(५४) * २३९१९ श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्हा परिषदेच्या समाजकल्याण विभागामार्फत देण्यात येणा-या सेस फंडातून ग्रामीण भागातील मागासवर्गीय कुटुंबाला आधार मिळावा यासाठी दिल्या जाणाऱ्या विशेष निधीचे योग्यरित्या विनियोजन होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विभागाच्या अनेक जाचक अटींमुळे मागासवर्गीय कुटुंबातील महिलांना मोफत गॅस संच मिळविण्याकरिता अनेक अडचणी निर्माण होतात, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) हे खरे नाही,

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर, उस्मानाबाद, औरंगाबाद येथील शेतकऱ्यांना लोकमंगल
कंपनीने व्याजासह भागभांडवल परत करण्याबाबत**

(५५) * २४५२९ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर, उस्मानाबाद, औरंगाबाद इत्यादि ठिकाणी कार्यक्षेत्र असलेल्या लोकमंगल अँग्रो कंपनीने साखर उद्योग उभारणीसाठी सुमारे ४ हजार ७५१ शेतकरी गुंतवणूकदारांकडून रुपये ७४ कोटी ८२ लाख इतके भागभांडवल नियमबाह्य पद्धतीने जमा केल्याप्रकरणी सेबीने माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान कंपनीच्या १२ संचालकांना नोटीसा देऊन सदर रक्कम शेतकऱ्यांना व्याजासह परत करण्याचे सेबीने आदेश दिल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) लोकमंगल अँग्रो कंपनी ही केंद्र शासनाने कंपनी कार्य मंत्रालयामार्फत रजिस्ट्रार यांनी कंपनी अधिनियम, १९५६ अंतर्गत नोंदणी केलेली आहे. सदर कंपनी खाजगी असल्याने सहकार विभागाशी संबंधित नाही.
(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**साजुरेश्वर सहकारी पाणी पुरवठा संस्था, मर्या. (ता.कराड, जि.सातारा) या
संस्थेत झालेला गैरव्यवहार**

(५६) * २६०८४ श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) साजुरेश्वर सहकारी पाणी पुरवठा संस्था, मर्या. (ता.कराड, जि.सातारा) या संस्थेत मयत सभासदांच्या वारसांच्या नोंदी केलेल्या नसणे, बॉन्डधारक खातेदारांना संस्थेचे सभासदत्व देण्याबाबत जाणीवपूर्वक टाळाटाळ करणे, संस्थेच्या संस्थापक सभासदांचे नाव सभासद यादीतून कमी करणे इ. सभासदांच्या तक्रारी असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर संस्थेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय खरे आहे,

(२) सभासदांच्या तक्रारीस अनुसरून उपनिबंधक, सहकारी संस्था, कराड कार्यालय मधील सहकारी अधिकारी, श्रेणी-२ यांची चौकशी अधिकारी म्हणून नेमणुक करण्यात आली. चौकशी अधिकाऱ्यांच्या अहवालात नमुद करण्यात आलेल्या त्रुटींची पुर्तता करणेबाबत महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ७९ (अ) (१) अन्वये उपनिबंधक, सहकारी संस्था, कराड यांनी दिनांक १८/११/२०१६ रोजीच्या आदेशान्वये संस्थेस अहवालामधील त्रुटींची पुर्तता करण्यास कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात वित्त पुरवठा करणाऱ्या विविध खाजगी कंपन्यांनी
महिला बचतगटांना लक्ष्य केल्याबाबत**

(५७) * २३५१५ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात वित्त पुरवठा करणाऱ्या विविध खाजगी कंपन्यांकडून नवीन सावकारी पध्दत सुरु झाली असून त्यांनी महिला बचतगटांना लक्ष्य केल्याने अनेक कुटुंबाची कर्जांमुळे वाताहात होत असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१६ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वर्धा जिल्ह्यासह परिसरातील गावांमधील बचतगटांतील महिला या वित्त पुरवठा करणाऱ्या कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांच्या छळाला कंटाळून डोंगरावर लपून बसणे, गाव सोडणे, देहविक्रय करणे अशा प्रकारांना बळी पडत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या बचतगटांतील महिलांना कर्जांच्या विळख्यातून बाहेर काढण्याकरिता वित्त पुरवठा करणाऱ्या खाजगी कंपन्यांवर सावकारी कायदांतर्गत शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) व (२) हे खरे नाही,

खाजगी कंपन्यांकडून वर्धा जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात महिलांच्या गटांना वित्त पुरवठा केला जात असला तरी त्यामुळे संबंधित कुटुंबांची कर्जांमुळे वाताहात होत असल्याचे निदर्शनास आलेले नाही. तसेच वित्त पुरवठा करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या छळाला कंटाळून महिला विविध प्रकारांना बळी पडत असल्याच्या तक्रारी देखील प्राप्त झालेल्या नाहीत.

(३) महिलांच्या गटांना कर्ज पुरवठा करणाऱ्या बहुराज्यीय पतसंस्था व मायक्रोफायनान्स कंपन्यांबाबत प्राप्त झालेल्या तक्रारींच्या अनुषंगाने प्राथमिक चौकशी केली असता, सदर कंपन्यांकडे विहीत परवाने असल्याने त्या कंपन्यांवर महाराष्ट्र सावकारी (नियमन) अधिनियम, २०१४ मधील तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. तथापि, सदर कंपन्यांची महाराष्ट्र सावकारी (नियमन) अधिनियम, २०१४ मधील तरतुदीनुसार सविस्तर चौकशी करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परभणी जिल्ह्यातील सहाय्यक निबंधक यांनी केलेल्या
गैरव्यवहारांची चौकशी करण्याबाबत**

(५८) * २४५०१ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्ह्यातील सहाय्यक निबंधक यांनी केलेले गैरप्रकार तसेच सुरु केलेल्या बोगस संस्थांबाबतची मुद्देनिहाय चौकशी करून त्यांच्यावर कार्यवाही करण्याबाबत परभणी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या संचालकांनी माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान मा.सहकार मंत्री यांच्याकडे लेखी निवेदन सादर केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय.

(२) व (३) सहकार आयुक्त कार्यालयामार्फत चौकशी करण्यात येत आहे.

**राज्यातील भटक्या विमुक्त जातीच्या विकासासाठी यशवंतराव चव्हाण
मुक्त वसाहत योजना सुरु करण्याबाबत**

(५९) * २५२८९ श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सन २०११ पासून भटक्या विमुक्त जातीच्या विकासासाठी यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजना सुरु करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेतर्गत भटक्या समाजाला ५ गुंठे जमीन देणे, २६९ वर्गफीटमध्ये घरे बांधून देणे व उर्वरित जागेवर स्वयंरोजगार निर्माण करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत अर्थसंकल्पात निधीची तरतूद करण्यात आली आहे काय व आतापर्यंत किती वसाहती निर्माण केलेल्या आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) होय

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय,

सन २०१६-१७ मध्ये रु.५.४६ कोटी इतकी अर्थसंकल्पिय तरतूद करण्यात आली असून योजना सुरु झाल्यापासून आतापर्यंत यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजनेतर्गत पाच वसाहती निर्माण करण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जळगांव येथील भाईचंद हिराचंद रायसोनी (बीएचआर) मल्टीस्टेट
सहकारी पतसंस्थेत झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत**

(६०) * २३९६४ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक २६५९ ला दिनांक १३ मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जळगांव येथील भाईचंद हिराचंद रायसोनी (बीएचआर) मल्टीस्टेट सहकारी पतसंस्थेच्या विविध शाखांतील ठेवीदारांचे रुपये ९५० कोटी प्रलंबित असून लेखापरिक्षकांनी गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आणल्याने या बँकेच्या संचालक मंडळास न्यायालयीन कोठडी देण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, महाराष्ट्र ठेवीदार हितसंरक्षक अधिनियम, १९९९ मधील तरतुदीनुसार संचालक व संस्थेची मालमत्ता जप्त करून ठेवीदारांचे पैसे परत करण्याबाबतचे “शासकीय राजपत्र” निर्गमित व मालमत्तांची अनुसूची जाहीर करण्याबाबतची कार्यवाही किती दिवसात पूर्ण करण्यात येईल,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) अंशतः खरे आहे,

- (२) संस्थेच्या अवसायकांनी संचालकांच्या २६ मालमत्तांची माहिती महाराष्ट्र ठेवीदार हितसंरक्षक अधिनियम, १९९९ मधील तरतुदीनुसार कार्यवाहीसाठी जिल्हाधिकारी, जळगांव यांना दिनांक १५/०३/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये कळविली आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यात खनिज प्राधिकरण स्थापन करण्याबाबत

(६१) * २४०९९ श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय खनिकर्म मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यात खनिज प्राधिकरण स्थापन करण्याचा निर्णय माहे ऑगस्ट, २०१६ च्या दुसऱ्या सप्ताहात घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) व (२) केंद्रीय खाण मंत्रालयाने खाण व खनिजे (विकसन व विनियमन) अधिनियम, १९५७ मध्ये केलेल्या सुधारणांच्या अनुषंगाने दिनांक १०/८/२०१६ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये ३५ जिल्ह्यांमध्ये (मुंबई शहर जिल्हा वगळून) खाण बाधित क्षेत्र व समुदायाचा विकास करण्यासाठी जिल्हा खनिज प्रतिष्ठान स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. सदर मान्यतेच्या अनुषंगाने शासन अधिसूचना दिनांक ०१/०९/२०१६ अन्वये जिल्हा खनिज प्रतिष्ठानच्या स्थापनेबाबतचे नियम, रचना व कार्यपद्धती विहित करण्यात आली आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

राज्यात अनुसूचित जाती-जमाती अत्याचार प्रतिबंधक कायद्याचा (अॅट्रॉसिटी)

गैरवापर रोखण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत

(६२) * २४२३९ श्री.संजय दत्त, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात अनुसूचित जाती-जमाती अत्याचार प्रतिबंधक कायद्याचा (अॅट्रॉसिटी) गैरवापर रोखण्यासाठी अॅट्रॉसिटी कायद्यांतर्गत नवीन धोरण लागू करण्यात येणार असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अॅट्रॉसिटी कायद्याचा गैरवापर रोखणे तसेच सदर प्रकरणे तातडीने निकाली काढण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्यात न्यायालये सुरु करण्यात येतील अशी घोषणा मा.सामाजिक न्याय मंत्री यांनी केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) नाही

(२) व (३) अनुसूचित जाती जमाती अत्याचार प्रतिबंधक कायद्यांतर्गत प्रत्येक जिल्ह्यात न्यायालये स्थापन करण्याबाबत विधी व न्याय विभागाकडून अधिसूचना निर्गमित करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे जिल्ह्यातील आदिवासी विद्यार्थी सुवर्ण महोत्सवी शिष्यवृत्ती

योजनेपासून वंचित राहिल्याबाबत

(६३) * २३९९६ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आदिवासी विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक व अन्य किरकोळ खर्चासाठी सन २०१०-११ मध्ये सुरु करण्यात आलेल्या सुवर्ण महोत्सवी शिष्यवृत्ती योजनेपासून ठाणे जिल्ह्यातील २५ हजाराहून अधिक विद्यार्थी मागील दीड वर्षांपासून वंचित असल्याचे दिनांक ९ सप्टेंबर, २०१६ रोजी त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, श्रमिक मुक्ती संघटना या सामाजिक संघटनेने केलेल्या सर्व्हेक्षणानुसार, ठाणे जिल्ह्यातील एकाही विद्यार्थ्यास शिष्यवृत्तीचा लाभ मिळालेला नसून मुरबाड व शहापूर तालुक्यातील ९ हजार विद्यार्थ्यांना देखील अद्याप शिष्यवृत्ती मिळाली नसल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या इयत्ता १ ली ते १० मध्ये शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांकरिता शैक्षणिक तसेच इतर खर्च भागविण्यासाठी दिनांक ३१ मे, २०१० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये “सुवर्ण महोत्सवी आदिवासी पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती योजना” सुरु करण्यात आलेली आहे. सन २०१५-१६ पासून सदर योजना ई-स्कॉलरशिप संगणकीय प्रणालीद्वारे राबविण्यात येत आहे. तथापि, यामध्ये काही तांत्रिक अडचणी येत असल्यामुळे प्राप्त अर्जांची पडताळणी करण्यास काही प्रमाणात विलंब होत आहे.

सदर योजनेतर्गत सन २०१५-१६ या वर्षामध्ये ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर प्रकल्पांतर्गत ४२४३० विद्यार्थ्यांचे अर्ज प्राप्त असून यापैकी २९४०६ अर्जावर कार्यवाही झाली असून प्रलंबित १३०२४ अर्ज पडताळणी करून लाभ मंजूर करण्याबाबत प्रकल्प कार्यालय, शहापूर व जिल्हा परिषद, ठाणे यांच्या स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई शहर आणि उपनगरातील नोंदणीकृत सहकारी संस्थांच्या
लेखापरिक्षणास झालेला विलंब**

(६४) * २४३२७ श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर आणि उपनगरात ४ जिल्हा उपनिबंधक कार्यालयांतर्गत ३००३३ नोंदणीकृत सहकारी संस्था अस्तित्वात असतानाही सन २०१५-२०१६ या आर्थिक वर्षात १७ हजार ३१५ सहकारी संस्थांचे अद्यापपर्यंत (सप्टेंबर २०१६ अखेर) लेखा परिक्षण झाले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सर्व संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत ऑडिटरची नेमणूक करून ३१ जुलै अखेरपर्यंत लेखा परिक्षण पूर्ण करून त्याचा अहवाल प्रत्येक वर्षाच्या ३१ ऑगस्टपर्यंत सहकार विभागाच्या जिल्हाविशेष लेखा परिक्षणाकडे सादर करणे बंधनकारक असतानाही विहित मुदतीत फक्त १२ हजार ५४७ सहकारी गृहनिर्माण संस्थांनी लेखा परिक्षण अहवाल सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ज्या सहकारी संस्थेने ३१ ऑगस्टपर्यंत लेखा परिक्षणाचा अहवाल सहकार विभागाकडे सादर न केलेल्या संस्थेच्या संचालक मंडळावर जबाबदारी निश्चित करून रुपये ५ हजार दंडाची तरतूद आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, आतापर्यंत किती संस्थाकडून दंडाची एकूण किती रक्कम वसूल केली आहे, नसल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

मुंबई शहर आणि उपनगरात ४ जिल्हा उपनिबंधक कार्यालयांतर्गत ३००३३ नोंदणीकृत सहकारी संस्था अस्तित्वात असून, त्यापैकी आतापर्यंत २०५८२ संस्थांचे लेखापरीक्षण पूर्ण झालेले आहे. उर्वरीत ९४५१ संस्थांचे अद्याप लेखापरीक्षण झालेले नाही.

(२) होय, हे ही अंशतः खरे आहे.

मुंबई शहर व उपनगरातील एकूण २२९२९ गृहनिर्माण संस्थांपैकी १४४६२ गृहनिर्माण सहकारी संस्थांचे लेखापरीक्षण पूर्ण झालेले असून, त्यांनी त्यांचा लेखापरीक्षण अहवाल जिल्हा विशेष लेखापरीक्षकांकडे सादर केला आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य उत्पादन शुल्क विभागातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(६५) * २३६३४ श्री.नारायण राणे : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मोठ्या प्रमाणात महसूल मिळवून देणाऱ्या राज्य उत्पादन शुल्क विभागातील ९४७ पदे मागील दहा वर्षांपासून रिक्त असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या विभागासाठी २५२ निरीक्षकांची पदे मंजूर असताना त्यापैकी १२३ पदे रिक्त आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या विभागातील अपुऱ्या कर्मचाऱ्यांअभावी शासनाचा दरवर्षी कोट्यवधी रुपयांचा महसूल बुडत आहे, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या विभागातील रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

- (२) हे अंशतः खरे आहे. या विभागातील निरीक्षक संवर्गातील एकूण २५२ पदे मंजूर त्यापैकी १२२ पदे रिक्त आहेत.
- (३) प्रत्येक वर्षी महसूलात वाढ झालेली असून सन २०१४-१५ या वर्षापेक्षा सन २०१५-१६ या वर्षात ९.४१ टक्क्याने वाढ झाल्याचे दिसून येते.
- (४) निरीक्षक संवर्गातील एकूण ५० पदावर पदोन्नती देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे. दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क हे पद महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेत आले असून नामनिर्देशनाच्या कोट्यातील रिक्त पदांपैकी ३०० पदे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच इतर संवर्गातील रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाचे निर्बंध विचारात येऊन आवश्यक ती पदे भरण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

आदिवासी मुलांच्या शिक्षणासाठी सुरु केलेले

मॉडेल स्कूल शासनाने बंद केल्याबाबत

(६६) * २६१३९ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२९३० ला दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील आदिवासी मुलांच्या शिक्षणासाठी तत्कालीन शासनाने सुरु केलेले मॉडेल स्कूल विद्यमान शासनाने बंद केले असणे, परंतु आता १६ शाळांमधून सुमारे ३ हजार २०० आदिवासी विद्यार्थ्यांना पहिली ते पाचवीपर्यंतचे शिक्षण खाजगी शाळेत देण्यासंबंधी एक परिपत्रक काढले असले तरी अर्ध शैक्षणिक वर्ष संपल्यामुळे सदर विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहणार असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, निधीचा तुटवडा असल्याने मॉडेल स्कूल शासनाने बंद केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) मॉडेल स्कूल योजना शासनाने बंद केलेली आहे ही वस्तुस्थिती आहे.

तथापि, आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय दिनांक २५/१०/२०१६ अन्वये अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांमध्ये शिक्षण देणे या योजनेतर्गत १६ शाळांमध्ये प्रत्यक्षात प्रवेशित असलेल्या वाढीव १७४८ विद्यार्थी संख्येस मान्यता देण्यात आलेली आहे. प्रस्तुत शाळांमध्ये विद्यार्थी प्रत्यक्षात प्रवेशित असल्यामुळे सदर विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(२) केंद्र पुरस्कृत मॉडेल स्कूल योजनेस केंद्र शासनाकडून प्राप्त होणारे आर्थिक अनुदान बंद करण्यात आल्यामुळे शालेय शिक्षण विभागामार्फत राबविण्यात आलेली मॉडेल स्कूल योजना सन २०१५-१६ पासून बंद केलेली आहे. तथापि, गडचिरोली जिल्ह्यातील ५ मॉडेल स्कूल तात्पुरत्या स्वरूपात सुरु ठेवण्यात आलेल्या आहेत.

(३) मॉडेल स्कूल बंद झाल्यामुळे संबंधित शाळांमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांचे समायोजन नजीकच्या ५ कि.मी.च्या परिसरामध्ये सेमी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांमध्ये करण्यात आलेले आहे. याशिवाय नामांकित निवासी शाळा ही योजना सुरु असून त्यांतर्गत प्रवेशित विद्यार्थी नियमित शिक्षण घेत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील गोरेगांव फिल्मसिटी येथील आदिवासींच्या शेती पिकावर
फिल्मसिटीच्या संचालकांनी बुलडोजर फिरवून नुकसान केल्याबाबत**

(६७) * २३६५१ श्री.किरण पावसकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.नरेंद्र पाटील,
अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील
गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील गोरेगांव फिल्मसिटी येथील आदिवासी बांधवांच्या भातशेती व काकडी रोपांवर फिल्मसिटीच्या संचालकांनी बुलडोजर फिरवून शेती पिकाचे नुकसान केल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत महाराष्ट्र प्रदेश आदिवासी युवा आघाडीचे अध्यक्ष यांनी मा.आदिवासी विकास मंत्री यांच्याकडे लेखी तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, आदिवासी बांधवांच्या शेती पिकांचे नुकसान झाल्याने त्यांच्यावर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

गोरेगाव चित्रनगरी परिसरातील जोकर मैदान या बाह्यचित्रिकरण स्थळावर अनधिकृतरित्या करण्यात आलेल्या भात शेतीचे महामंडळाने दि.१०/०८/२०१६ रोजी पोलीस बंदोबस्तामध्ये निष्कासन केले.

(२) महाराष्ट्र प्रदेश आदिवासी युवा आघाडीचे अध्यक्ष यांनी मा. आदिवासी विकास मंत्री यांच्याकडे यासंदर्भात लेखी तक्रार केली नसल्याचे आदिवासी विकास विभागाने अवगत केले आहे.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यातील महाविद्यालयांनी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्ती व फ्रिशिपचे अर्जासंदर्भातील कागदपत्रे गहाळ झाल्याबाबत

(६८) * २४६२६ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील महाविद्यालयांतील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्ती व फ्रिशिपचे सन २००९-१० व २०१०-११ या वर्षांच्या अर्जासंदर्भातील कागदपत्रे पुणे येथील सामाजिक न्याय विभागाच्या कार्यालयाकडून गहाळ झाल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कागदपत्रे गहाळ झाल्यामुळे पुणे जिल्ह्यातील सुमारे २० हजाराहून अधिक मागासवर्गीय विद्यार्थी लाभापासून वंचित राहिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) अशंत: खरे आहे.

(२), (३) व (४) चौकशी करून सदरहु बाब तपासण्यात येत आहे.

खांडस मधील चाफेवाडी (ता.कर्जत, जि.रायगड) येथे आदिवासी विकास विभागाच्यावतीने मंजूर साहित्य अन्य मंडळाला दिल्याबाबत

(६९) * २३८८१ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खांडस मधील चाफेवाडी (ता.कर्जत, जि.रायगड) येथील आदिवासी मित्रमंडळाला सन २०१४ मध्ये आदिवासी विकास विभागाच्यावतीने मंजूर झालेले मंडप आणि डीजेचे साहित्य पेण येथील आदिवासी विभागाच्या प्रकल्प कार्यालयाने परस्पर अन्य मंडळाला दिल्याने येथील तरुण रोजगारापासून वंचित राहिल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळले व त्यानुसार काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्याच्या उत्पादन शुल्क विभागातील गुन्ह्यांच्या तपासात होत असलेला विलंब

(७०) * २४८०४ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर :

सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्याच्या महसुल वाढीत महत्वाची भुमिका बजावणाऱ्या उत्पादन शुल्क विभागाने बनावट विदेशी मद्य आणि हातभट्टी दारु उत्पादनाप्रकरणी ४२ हजार ३२९ जणांवर कारवाई केली असली तरी या विभागाला २१ हजार २३७ गुन्ह्यांचा तपास लागलेला नाही, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सदर गुन्ह्यात जप्त केलेली सुमारे ५२ कोटी रुपयांची मालमत्ता पडून असल्याची माहिती माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः हे खरे आहे.

एप्रिल, २०१४ ते मार्च, २०१५ या कालावधीत एकूण ४२,३२९ गुन्हे नोंद केलेले आहेत. त्यापैकी एकूण २१,०९२ वारस गुन्ह्यांत २१,४६१ इसमांना अटक करण्यात आलेली आहे. उर्वरीत २१२३७ गुन्हे बेवारस आहेत. २०१६ मध्ये एकूण रुपये ७२.६८ कोटी इतक्या रक्कमेचा मुद्दामाल जप्त करण्यात आलेला आहे.

हातभट्टी दारु निर्मिती बहुतांश नदी/ओढे/नाले व खाडी किनारी, डोंगर व टेकडी माथ्यावर तसेच अडचणीच्या ठिकाणी केली जाते. त्यामुळे अधिकारी त्याठिकाणी पोहोचपर्यंत संबंधित इसम पळून गेलेले असतात व तेथे दारुबंदी गुन्ह्यांतर्गत मुद्दामाल आढळून येतो. तो जप्त करण्यात येतो व बेवारस गुन्हा नोंदविला जातो.

(२) व (३) हे खरे नाही.

सन २०१४-१५ या कालावधीत जप्त केलेल्या मुद्दयेमालाची एकूण किंमत रुपये ७२.६८ कोटी इतकी आहे. तर सन २०१३-१४ या कालावधीत जप्त मुद्दयेमालाची एकूण किंमत रुपये ५२.३७ कोटी इतकी आहे.

जप्त मुद्दयेमालामध्ये वाहने, हातभट्टी निर्मितीसाठी लागणारे रसायन व साहित्य, हातभट्टी दारु, देशी/विदेशी मद्य, बिअर, ताडी, मळी, मोहाफुले, स्पिरिट इत्यादी बाबी असतात.

हातभट्टी दारु निर्मितीसाठी तयार केलेले रसायन जागीच नष्ट केले जाते व हातभट्टीची दारुसुद्धा नष्ट केली जाते. तसेच वारस गुन्ह्यात मा. न्यायालयाच्या निर्णयाच्या परवानगीअंती जप्त देशी/विदेशी मद्य, बिअर इत्यादी नष्ट करण्यात येते व रिकाम्या बाटल्यांचा लिलाव करण्यात येतो. मा. न्यायालयांच्या निर्णयानंतर जर वाहन शासन जमा करण्याचे आदेश झाले तर अशा वाहनांची लिलावाद्वारे विक्री केली जाते. ही कार्यवाही वेळोवेळी व नियमानुसार केली जाते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जळगाव जिल्ह्यातील आश्रमशाळांमध्ये झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत

(७१) * २३८०० श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जळगाव जिल्ह्यात आधार कार्डच्या नोंदणीसाठी जिल्हाधिकारी, जळगांव यांच्या कार्यालयाकडून राबविण्यात आलेल्या मोहिमेदरम्यान काही अनुदानित निवासी आश्रमशाळांमध्ये कोट्यवधीचा गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जळगाव जिल्ह्यातील निवासी आश्रमशाळांच्या हजेरीपटावर असलेल्या २५ हजार ९२२ विद्यार्थ्यांपैकी सुमारे ८ हजार १७७ बोगस विद्यार्थी असल्याने रुपये ६८ कोटींचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने दोषी असलेल्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१), (२) व (३) जिल्हाधिकारी, जळगांव यांनी सर्व आश्रमशाळांतील विद्यार्थ्यांचे आधारकार्ड काढणेबाबत व पटसंख्येप्रमाणे १०० टक्के आधारकार्ड काढणेसाठी दिनांक १३/८/२०१६ ते १७/८/२०१६ या कालावधीत सर्व आश्रमशाळांवर आधारकार्ड कॅम्प सुरु करण्यात आले. काही विद्यार्थ्यांचे आधारकार्ड दिनांक १५ ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या पालकसभेत मुख्याध्यापकांकडे जमा केले, त्यावेळी आधारकार्ड न काढलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या ३५१८ एवढी निदर्शनास आली.

काही विद्यार्थ्यांचे आधारकार्ड काढण्यात न आल्याने जिल्हाधिकारी, जळगांव यांनी आधारकार्ड तपासणीसाठी पथक निर्माण करून दिनांक २५/८/२०१६ रोजी तपासणी मोहिम राबवून त्याचा अहवाल शासनास सादर केला. सदर तपासणीमध्ये ५० आश्रमशाळेत ८१७७ विद्यार्थी गैरहजर आढळून आले आहेत.

या संदर्भात संस्थाचालकांकडून खुलासा मागविण्यात आला आहे. सदर खुलाश्यामध्ये शाळांनी सणामुळे विद्यार्थी गैरहजर असल्याचे दिलेले कारण लक्षात घेवून धुळे प्रकल्प कार्यालयातील विशेष पथकामार्फत शाळांची अचानक तपासणी सुरु केलेली आहे. सदर तपासणी अंती आलेल्या निष्कर्षानुसार पुढील उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य हातमाग महामंडळ मर्यादीत, नागपूर व महाटेक्स, मुंबई या नोंदणीकृत सोसायट्यांनी शासनाची केलेली फसवणूक

(७२) * २३९८८ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय वस्त्रोद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उद्योग व ऊर्जा विभागाच्या शासन निर्णयाच्या दर करारावर व आरक्षणाच्या अनुषंगाने राखीव ठेवलेल्या वस्तुंचा पुरवठा करतांना महाराष्ट्र राज्य हातमाग महामंडळ मर्यादीत, नागपूर व महाटेक्स मुंबई या नोंदणीकृत सोसायट्यांनी परराज्यातून खरेदी केलेल्या वस्तू या स्वतः उत्पादीत केल्याचे भासवून शासनाची फसवणूक केल्याची बाब माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, महामंडळातील अधिकाऱ्यांना हाताशी धरून देयके पारीत करून घेण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, संबंधितांवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) नाही.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
नागपूर.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.